

GAZETA KOSZYCKA

ISSN 1234-0952

Nr 2 (79)

WIADOMOŚCI GMINNE

lipiec 2018

Panie ze Stowarzyszenia Kobiet Kreatywnych Wsi Rachwałowice oraz Stowarzyszenia Książnice Małe – Aktywni Razem podczas spotkania organizacji pozarządowych 6 lipca 2018 r.

AKTUALNOŚCI

Sesje Rady Gminy Koszyce

11 maja odbyła się XIX Sesja Rady Gminy Koszyce. Jej głównym tematem było podsumowanie wykonania budżetu za miniony rok i udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy. Rada Gminy oceniła realizację planów budżetowych w zakresie dochodów i wydatków w roku 2017. Pierwsze głosowanie dotyczyło zatwierdzenia sprawozdania finansowego, które zostało jednogłośnie przyjęte przez Radę. Przed głosowaniem nad absolutorium dla wójta Przewodniczący Komisji Rewizyjnej odczytał wnioski w sprawie udzielenia absolutorium wójtowi z tytułu

wykonania budżetu za 2017 rok, a Przewodniczący Rady Gminy poinformował o pozytywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w sprawie opinii wniosku Komisji Rewizyjnej. Za udzieleniem absolutorium dla Wójta Gminy Koszyce Rada Gminy głosowała jednogłośnie – 14 obecnych na sesji radnych.

Przed przyjęciem uchwał zebrani wysłuchali informacji radnego sejmiku województwa małopolskiego Wojciecha Skuchy, który mówił o działaniach związanych z obwodnicą Koszyc oraz ze zmianami

Obrady Sesji Rady Gminy Koszyce

prowadzonymi w szpitalu w Proszowicach. Sprawozdanie z działalności w okresie międzysesyjnym złożył Wójt Gminy, który poinformował o zrealizowanych i planowanych zadaniach w gminie.

Radni na XIX sesji jednogłośnie przyjęli dziewięć uchwał w sprawach:

- 1) zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Koszyce za rok 2017,
- 2) absolutorium dla Wójta Gminy Koszyce z tytułu wykonania budżetu Gminy Koszyce za 2017 rok,

Spis treści

Aktualności

Sesje Rady Gminy Koszyce	2
Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego w Koszycach	3
Koszyccka Strefa Aktywności Gospodarczej.....	5
Już jesteśmy.....	7
Nadanie imienia mostowi na Wiśle	8
Wieś Książnice Małe wyróżniona w konkursie	11

Społeczeństwo obywatelskie

Taka grupa.....	11
Dzień Dziecka na sportowo i z nutą wielkiej historii	16
Sport i aktywność fizyczna formą współzawodnictwa ...	17
Wesoło i zdrowo, a także sportowo	18
Wariacje osikowe.....	19
„Kłamstwo o ... miłości” – Kobiety Kreatywne... ..	20
„Cudze chwalicie swego nie znacie”	22

Dialog obywatelski i samorządność	23
Sebastian Turek po raz kolejny na podium	24

Historia

100 rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości ...	26
Kwity są wieczne.....	31

Środowisko, ekologia

Wymiana pieców w gminie Koszyce	38
Z ekologią za pan brat – nowy piec, mój eko-świat	39
Dzień otwarty ekologicznego ogrzewania	41

Kultura, edukacja, sport

Programy profilaktyczne w szkołach	44
Piknik Rodzinny	45
„Witajcie w naszej bajce” czyli teatryk w bibliotece	46
Narodowe Czytanie 2018	48

- 3) zmiany budżetu gminy na 2018 rok,
- 4) ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Koszyce,
- 5) ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w miejscach sprzedaży,
- 6) ustalenia na terenie gminy Koszyce odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych,
- 7) podziału gminy Koszyce na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu,
- 8) podziału gminy Koszyce na obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych,
- 9) zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Koszyce.

28 czerwca Rada Gminy obradowała na kolejnej sesji. Zgodnie z porządkiem obrad informację z działalności z okresu międzysesyjnego przedstawił Wójt Gminy, który poinformował o sprawach gospodarczych, inwestycyjnych i społecznych na terenie gminy. Została przekazana m.in. informacja o przeprowadzonych przetargach na drogi gminne, budowie sali widowiskowej w Koszycach, projektach realizowanych na terenie gminy związanych ze stuleciem odzyskania przez Polskę niepodległości, wymianie źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (kotły węglowe V klasy oraz biomasa).

Podczas sesji radni rozpatrywali jedenaście uchwał, z czego dziesięć zostało przyjętych jednogłośnie, jedna uchwała nie została przyjęta.

Przyjęte uchwały na XX sesji Rady Gminy Koszyce to:

- 1) zaciągnięcie długoterminowej pożyczki w Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Krakowie,
- 2) zmiana wieloletniej prognozy finansowej Gminy Koszyce,
- 3) zmiana budżetu gminy na 2018 rok,
- 4) przeprowadzenie na terenie Gminy Koszyce konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2019 rok,
- 5) przyjęcia projektu „Regulaminu zbiorowego dostarczania wody i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Koszyce”
- 6) zmiany nazwy dróg gminnych,
- 7) zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach,
- 8) zmiany uchwały w sprawie utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy Koszyce i nadania jej statutu,
- 9) zasad udzielania i rozmiaru obniżek, przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji zajęć oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Koszyce,
- 10) rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy.

Monika Molenda

Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego w Koszycach

W dniu 13 kwietnia 2018 roku w Muzeum Ziemi Koszyckiej odbyła się uroczystość wręczenia Medali „za długoletnie pożycie małżeńskie”.

50-lecie pożycia małżeńskiego obchodzili Państwo:

Teresa i Władysław Adamczyk

Ewa i Stanisław Chadzak

Helena i Stanisław Ciepichał

Teresa i Czesław Gawron

Marianna i Zdzisław Kociński

Maria i Henryk Miska

Maria i Józef Noga

Henryka i Stanisław Nowak

Maria i Tadeusz Nowak

Alina i Stanisław Robak

Halina i Jan Szpil

Maria i Stefan Trędowski

Anna i Henryk Wilk

Czesława i Władysław Wróblewski

Krystyna i Tadeusz Zych

Podczas uroczystości wręczono Jubilatom, którzy zawarli związki małżeńskie w 1967 roku – Medale „za długoletnie pożycie małżeńskie”, przyznane na wniosek Wójta Gminy Koszyce, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzeja Dudę.

Uroczystość uświetnił występ p. Magdaleny Sowa, która przygotowała repertuar dla Jubilatów.

Wójt Gminy Koszyce dekoruje Jubilatów

Wspólna fotografia uczestników uroczystości

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Koszycka Strefa Aktywności Gospodarczej

Przypomnijmy:

Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013, Oś Priorytetowa 4. Infrastruktura dla rozwoju gospodarczego, Działanie 4.3. Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej, Schemat A: Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni 2–20 ha. Umowę o dofinansowanie Projektu podpisano z Zarządem Województwa Małopolskiego w 2012 r.

Projekt utworzenia w gminie Koszyce Strefy Aktywności Gospodarczej narodził się wraz z otwarciem w 2002 roku mostu na rzece Wiśle, oddalonego ok. 1 km od wyznaczonej granicy strefy. Budowa mostu w ciągu drogi wojewódzkiej 768 stanowi przedłużenie drogi krajowej nr 75 Krynica – Nowy Sącz – Brzesko. Gmina Koszyce położona jest w ciekawym układzie komunikacyjnym – w osi północ-południe przebiega droga wojewódzka nr 768 a główną arterią komunikacyjną gminy (w osi wschód-zachód) jest zmodernizowana w 2005 roku droga krajowa nr 79 relacji Kraków – Sandomierz, wzdłuż której położona jest cała Gmina. Najważniejszym czynnikiem atrakcyjności strefy jest jej lokalizacja na osi północ – południe, wschód – zachód, a więc dobry dojazd do Krakowa, do aglomeracji śląskiej, do województwa świętokrzyskiego, do autostrady A4 z kierunkiem na wschód, na południe do Nowego Sącza. Ponadto Gmina Koszyce podejmuje aktywne starania o wybudowanie obwodnicy Koszyc – zadanie w roku 2018 zostało wpisane do Wykazu Przedsięwzięć Wieloletnich zatwierdzonych przez Sejmik Województwa Małopolskiego.

Projekt zlokalizowany jest w województwie małopolskim, we wschodniej części powiatu proszowickiego, gminie Koszyce – we wsi Sokołowice. Przedsięwzięcie ma za zadanie stworzenie warunków do wzrostu gospodarczego i poprawy jakości życia społecznego poprzez realizację inwestycji służących rozwojowi gospodarki. Ze strategicznego punktu widzenia najważniejsze są inwestycje prorozwojowe, gdyż one decydować będą o tempie

rozwoju i konkurencyjności regionu. Do takich inwestycji prorozwojowych należą inwestycje związane z uruchamianiem, uzbrajaniem nowych terenów inwestycyjnych. I właśnie takim celem służy przedmiotowy projekt.

„Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Obszaru Sokołowice – strefa usługowo-produkcyjno-składowa” został przyjęty Uchwałą nr XXXI/282/06 Rady Gminy Koszyce dnia 20 października 2006 roku. Teren ten określono jako obszar zabudowy usługowej, składów i magazynów, baz transportowych, baz remontowych, obiektów produkcyjnych i usługowo-produkcyjnych pod warunkiem, że nie zaliczają się do inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, stacji paliw po uwzględnieniu wyników rozpoznania hydrologicznego terenu, urządzeń obsługi produkcji gospodarki rolnej.

Budowa Strefy zakończyła się w 2013 r., natomiast w 2014 r. zakończono realizację Projektu i rozpoczął się okres trwałości. Zakres rzeczowy projektu obejmował kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych na nową strefę aktywności gospodarczej, w szczególności zlokalizowanie na terenie strefy infrastruktury: wodnokanalizacyjnej, energetycznej (elektrycznej i teletechnicznej), dróg wewnętrznych z odwodnieniem, oświetlenie terenu.

Gmina Koszyce prowadziła szeroko zakrojoną akcję promocyjną mającą na celu pozyskanie inwestorów do Koszyckiej Strefy. Z uwagi na pierwotne założenia projektu (dzierżawa terenu) były problemy ze znalezieniem chętnych, dlatego też podjęto działania umożliwiające sprzedaż działek w Strefie. Po wyrażeniu zgody na sprzedaż przez Urząd Marszałkowski zaczęto szukać inwestorów. Finalizacja miała miejsce w kwietniu 2018 r. – inwestor kupił wszystkie (poza infrastrukturą) działki zlokalizowane w obszarze Strefy – ponad 9 ha.

Poniżej przedstawiamy krótki wywiad z nabywcą:
A.Ś.: Jaka działalność będzie prowadzona w strefie?

Pan Michał Nakielny: W 2019 r. planujemy rozpocząć produkcję stolarki okiennej w strefie go-

Fragment strefy

spodarczej. Aby zrealizować nasze plany na jednej z działek zostanie postawiona nowoczesna hala produkcyjna. Obecnie pracujemy nad projektem hali wraz z zapleczem biurowym.

A.Ś.: Jaki jest stopień przygotowania do rozruchu?

Pan Michał Nakielny: Ostatnią fazą realizacji inwestycji jest rozruch i przekazanie obiektu do eksploatacji. Na tym etapie za wcześnie jest mówić o przygotowaniach do rozruchu.

A.Ś.: Kiedy inwestycja zamierza ruszyć?

Pan Michał Nakielny: Planujemy ruszyć z produkcją pod koniec 2019 r. Zarówno dopełnienie spraw formalnych jak również budowa i wykończenie oraz zakup wyposażenia wymagają czasu oraz dużego nakładu finansowego.

A.Ś.: Ile osób planuje pan zatrudnić i jakie wymogi muszą spełniać te osoby?

Pan Michał Nakielny: Docelowo planujemy zatrudnić około 30 osób do produkcji okien. Potrzebni będą zarówno pracownicy biurowi jak również magazynierzy, pracownicy hali, handlowcy, kierownicy oraz monterzy. W zależności

od stanowiska będą stawiane różne wymagania. Zatrudnienie znajdą osoby z doświadczeniem jak również osoby otwarte na naukę nowego zawodu. W szczególności zależy nam na uczciwości oraz pracowitości zatrudnionego personelu.

A.Ś.: Czy posiada pan jakieś plany perspektywiczne dotyczące działalności w KSAG?

Pan Michał Nakielny: W przyszłości planujemy współpracę z innymi firmami (partnerami), nie wykluczamy również budowy szklarni holenderskich.

Koszycka Strefa Aktywności Gospodarczej z lotu ptaka

Ponadto na bieżąco obserwujemy zmieniające się tendencje na rynku co zapewne w przyszłości będzie warunkować obserwowane przez nas kierunki rozwoju oraz nowych inwestycji.

A.Ś.: Czy widzi pan możliwość rozwinięcia innej działalności na terenie gminy Koszyce?

Pan Michał Nakielny: Gmina Koszyce to niewątpliwie bardzo atrakcyjna okolica zarówno pod

kątem prowadzenia biznesu jak również spędzania wolnego czasu. Jednak na ten moment skupiamy się głównie na mądrym zagospodarowaniu strefy tak aby powstałe tam inwestycje przyniosły korzyści zarówno inwestorom jak również mieszkańcom Gminy Koszyce.

Anna Świątek

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Już jesteśmy Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ” w Przemykowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszycach w ramach Projektu pod nazwą Świetlica Środowiskowo-Socjoterapeutyczna „AKTYWNOŚĆ I ROZWÓJ” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopol-

skiego na lata 2014–2020, oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.2, Poddziałanie 9.2.1 uprzejmie poinformuje, iż w poniedziałek 21 maja 2018 r. w Domu Kultury w Przemykowie, gm. Koszyce miało miejsce pierwsze spotkanie w nowopowstałej placówce wsparcia dziennego – oczekiwanej

Spotkanie integracyjne w świetlicy środowiskowo-socjoterapeutycznej

przez wszystkich szczególnie przez najmłodszych mieszkańców – świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej „ROZWÓJ I AKTYWNOŚĆ”. Spotkanie miało charakter integracyjno-zapoznawczy.

Zajęcia w placówce odbywają się w dwóch grupach wiekowych (młodsze i starsze dzieci). Placówka funkcjonuje od poniedziałku do soboty, 4 godziny dziennie w tym w wakacje i ferie. Świetlica dysponuje 30 miejscami dla dzieci/młodzieży z terenu gminy Koszyce w wieku szkolnym – do 18 roku życia. Działania ukierunkowane są również na najbliższe otoczenie uczestników projektu – rodzice, rodziny. W ramach projektu realizowane będą zadania takie jak: wsparcie w formie dożywiania dla uczestników; dowóz dzieci i młodzieży do placówki; zajęcia w formie kompensacji braków w nauce, nauka języka angielskiego, nauka umiejętności informatycznych, warsztaty: profilaktyki uzależnień, sportowo-rekreacyjne, plastyczno-techniczne oraz zajęcia rewalidacyjno-socjoterapeutyczne. Część działań dedykowanych będzie dla całych rodzin m.in. warsztaty z psychologiem, spotkania integracyjne.

GOPS Zajęcia w świetlicy

Nadanie imienia mostowi na Wiśle

W dniu 23 maja 2018 r. odbyła się uroczystość nadania mostowi na Wiśle łączącemu miejscowości Sochołowice i Górka imienia Marszałka Marka Nawary.

Most został wybudowany w 2002 r. w ciągu drogi wojewódzkiej nr 768 i łączy gminę Koszyce z gminą Szczurowa. Porozumienie dotyczące budowy mostu zostało podpisane przez Marszałka Województwa Małopolskiego Marka Nawarę oraz Starostów powiatu brzeskiego i proszowickiego a także Wójtów gmin Koszyce i Szczurowa.

Most ma długość 426 m i szerokość 12,2 m. Realizacja tego zadania kosztowała ponad 20 mln zł. Most ten zapisał się w historii jako pierwszy zbudowany przez samorząd regionalny.

Wójtowie gmin Koszyce i Szczurowa składają podpisy na pamiątkowych tablicach

Przemawia Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak

Jego otwarcie 24 października 2002 r. stworzyło możliwości w zmianie układu komunikacyjnego. Stworzone zostało połączenie drogowe północnego obszaru województwa małopolskiego z graniczącym województwem świętokrzyskim oraz możliwości dojazdu do autostrady A4. Dzięki tej inwestycji powstał szlak komunikacyjny Warszawa – Nowy Sącz, który znacznie skraca czas dojazdu.

Podczas uroczystości, która miała miejsce nieopodal mostu przemawiali między innymi: obecny Marszałek Województwa Małopolskiego Pan Jacek Krupa, Wójt Gminy Koszyce Pan Stanisław Rybak, Wójt Gminy Szczurowa Pan Marian Zalewski oraz Pani Monika Karlińska-Nawara żona zmarłego Marszałka. Wszyscy w swoich wystąpieniach podkreślali szczególne zasługi śp. Marka Nawary w budowaniu samorządności i aktywność na rzecz Małopolski. Wójt Gminy Koszyce podniósł konieczność dokończenia rozwiązań komunikacyjnych – budowy obwodnicy drogi 768. Podczas uroczystości odsłonięto dwie tablice pamiątkowe, które są zlokalizowane przy samym moście po stronie Koszyc i po stronie Szczurowej.

Anna Świątek

Przemawia Monika Karlińska-Nawara żona zmarłego Marszałka Marka Nawary

Pani Monika Karlińska-Nawara odślania tablicę pamiątkową

Uczestnicy uroczystości

Wieś Książnice Małe wyróżniona w konkursie

W miesiącu marcu Zarząd Województwa Małopolskiego ogłosił konkurs pn. „Niezwykła Małopolska Wieś 2018”. Celem konkursu było zachęcenie społeczności lokalnych do aktywnego działania na rzecz podniesienia atrakcyjności małopolskiej wsi i poprawy jakości życia jej mieszkańców poprzez:

- promowanie dbałości o estetykę,
- kształtowanie krajobrazu wiejskiego, ładu przestrzennego i architektonicznego wsi,
- promowanie działań na rzecz zmiany wizerunku wsi,
- promowanie działań wzmacniających tożsamość lokalną, aktywizację i integrację wspólnot wiejskich, inicjatyw społecznych na wsi.

Gmina Koszyce do II edycji konkursu zgłosiła wieś Książnice Małe. Po ocenie formalnej i merytorycznej zgłoszenia komisja konkursowa powołana uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego dokonała wizji lokalnej. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu Książnice Małe zostały wyróżnione w kategorii Piękna Małopolska Wieś. Nagroda finansowa w wysokości 20 000 zł zostanie przekazana w formie dotacji na zadania własne gminy w wyróżnionym sołectwie, któremu gratulujemy.

Monika Molenda

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE Taka grupa...

Dziwny tytuł, ale jego geneza wyjaśni się za chwilę. Sekcja Rowerowa przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Koszycach dość wcześnie rozpoczęła przygotowania do sezonu tegorocznych wycieczek w związku z przyjętym entuzjastycznie pomysłem całowekendowego wyjazdu do Muszyny i Krynicy.

Pomni doświadczeń z ubiegłorocznego wyjazdu w Góry Świętokrzyskie, kiedy to rezerwowanie kwatery na trzy tygodnie przed wyjazdem znacznie ograniczyło nam wybór, tym razem już w marcu zarezerwowaliśmy kwatery w pensjonacie o wdzięcznej nazwie „Willa Karolina”. Mimo niezwykle przystępnej ceny warunki zakwaterowania były komfortowe, a ponadto mieszkaliśmy w miejscu zacisznym, chociaż blisko centrum. W pierwszym dniu pobytu udaliśmy się do Urzędu Miasta i Gminy w Muszynie, gdzie podczas kilkudziesięciminutowego spotkania z panią pełnomocnik ds. Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonaliśmy wymiany informacji i doświad-

czeń z zakresu działalności lokalnych organizacji pozarządowych, osiągnięć na niwie przeciwdziałania uzależnieniom oraz rozwoju sportu i turystyki. Na koniec otrzymaliśmy po kilka folderów i mapek promujących zabytki, atrakcje przyrodnicze i uzdrowiskowe gminy Muszyna.

Grupa na spotkaniu w Urzędzie Miasta i Gminy Muszyna

Grupa na spotkaniu w Urzędzie Miasta i Gminy Muszyna

Wieża cerkwi w Powroźniku

Następnie ścieżką rowerową udaliśmy się do miejscowości Powroźnik, gdzie znajduje się zachowana w doskonałym stanie zabytkowa cerkiew łemkowska św. Jakuba z początku XIX wieku z dwoma różnej wysokości wieżami. Jednak najstarsza część cerkwi stanowiąca dzisiejszą zakrystię powstała w 1643 roku. Pierwotnie cerkiew stała tuż nad rzeką Muszynką, w związku z czym była narażona na zalewanie podczas powodzi. Próba przeniesienia cerkwi na znacznie wyżej położone miejsce nie w pełni się udało, ocalała tylko część (zakrystia i część ikonosta-

su). Po drugiej wojnie światowej w związku z przesiedleniem tutejszych Łemków w ramach „akcji Wisła” cerkiew została przejęta przez kościół katolicki. W 2013 roku cerkiew została wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Dwie przepiękne ikony oraz dzwon zawieszony w wyższej wieży pochodzą z początkowych lat siedemnastego wieku, natomiast nowy ikonostas wykonany został około 1843 roku. Przeprowadzone pod koniec XX wieku liczne prace konserwatorskie pozwoliły na pokazanie całego piękna zachowanych ikon i malowideł

Zabytkowy ikonostas

Stara ikona Pantokratora

Uczestnicy wyjazdu na tle ikonostasu

Zdjęcie przed cerkwią

Ogród Biblijny – Nowa Jerozolima

Symbolika Krzyża i Zmartwychwstania Chrystusa w Ogrodzie Biblijnym

ściennych zakrystii, co tylko w minimalnym stopniu pokazują załączone zdjęcia. Nieco mniej okazałe, ale też piękne, są cerkwie w pobliskim Jastrzębiku oraz w Muszynie-Złockiem, do których mozolnie dojechaliśmy na rowerach niezbyt stromymi, ale długimi podjazdami.

Niezwykłą osobliwością przyrodniczą na obrzeżach Jastrzębika jest tak zwana „mofeta”, czyli liczne miejsca na bagnistym terenie w dolinie potoku Złockiego, w których z głębi ziemi krętymi szczelinami wydostaje się w dużych ilościach dwutlenek węgla

z charakterystycznym bulgotem. Nie jest to tak spektakularne jak islandzkie gejzery, ale przyciąga mnóstwo turystów, a zamontowane w pobliżu tablice informacyjne opisują szczegółowo to zjawisko.

Jak na miejscowość uzdrowską przystało w Muszynie i jej okolicach są nie tylko piękne lasy, ale także założone w ostatnich latach – przepięknie zaprojektowane i doskonale wkomponowane w istniejące ukształtowanie terenu – parki tematyczne, nazwane ogrodami. Zachwyty budzą Ogrody Sensoryczne usytuowane w zakolu Popradu na okazałym wzniesieniu, z wydzielonymi strefami tematycznymi odbieranymi przez zwiedzających bardziej intensywnie innymi zmysłami niż wzrokiem; jest tam ogród zdrowia (dominują zioła), zapachu (gdy my byliśmy królował jaśmin), dźwięku (szmer płynącej i spadającej kaskadami wody), dotyku i zapachu. W centralnym punkcie Ogródu znajduje się jedenastometrowa wieża widokowa. Należy dodać, że cały teren został dostosowany do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności, a oddziaływanie na zmysły pozawzrokowe ma przynosić efekt terapeutyczny. Kilkadziesiąt metrów poniżej wzgórza położony jest kolejny ogród nazwany Magiczny Ogród – Stawy Rekreacyjne. Dominuje

pięknie zaprojektowana zieleń, szmerzące strumienie, stawy nad którymi przerzucone są łukowo wygięte ozdobne kładki, przy alejkach ustawione są zmysłowe posągi greckich bogiń i muz, spośród których najbardziej przyciąga wzrok urodziwa Antiope. Rozstawione przy alejkach parkowe ławki zachęcają do odpoczynku i kontemplowania rozciągającego się wokół piękna. Nie tylko my wychodziliśmy stamtąd oczarowani.

W pobliżu zabytkowego kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Józefa trzy lata temu powstał

ogród biblijny na powierzchni półtora hektara obrazujący chronologicznie historię świata z punktu widzenia chrześcijańskiego od stworzenia człowieka w Raju aż po mającą nadejść katastroficzną wizję według Apokalipsy św. Jana. Zadziwia rozmaitość roślin znanych z opisów ewangelicznych, stworzono wizje wielu scen biblijnych, które budzą olbrzymie zainteresowanie najmłodszych. Znaczna ilość starannie dobranych cytatów z pisma świętego zamieszczonych na specjalnych tabliczkach lub nawet w formie mozaiki kamiennej bardzo sprzyja zadumie i refleksji nad własnym życiem, fundamentalnymi wartościami i losami świata, Ostatnie zdanie zabrzmiało może zbyt patetycznie, ale tak zapamiętałem najmocniejsze wrażenia z tego miejsca.

A teraz czas na wyjaśnienie tajemnicy tytułu. W niedzielę po śniadaniu wyjechaliśmy rowerami do Krynicy. Wjeżdżając do miasta wyprzedzała nas okazja limuzyna na krakowskich numerach rejestracyjnych; kierowca zwolnił, otworzył szybę boczną i powiedział (mniej więcej) tak: „Pierwszy raz widzę tak dobrze zorganizowaną grupę rowerzy-

Grupa przy rzeźbie słynnej sceny powrotu marnotrawnego syna

stów. Inni powinni brać z was przykład”. Słowa te – muszę przyznać – mile połeptały nasze ego. Dołmniemaliśmy, że kierowcy spodobało się, iż jechaliśmy w zwartej grupie, wszyscy mieliśmy kamizelki odblaskowe z logo i nazwą Gminy Koszyce, wszyscy mieliśmy ochronne kaski na głowach, a każdy rower posiadał lusterko wsteczne. Inaczej mówiąc dzięki takim elementom byliśmy dobrze widoczni i nie stwarzaliśmy żadnego zagrożenia.

Muszę przyznać, że Krynica zrobiła na mnie wspaniałe wrażenie (byłem po raz pierwszy). Wspaniały deptak, dużo zieleni, stylowe kamienice, wspaniała architektura starej pijalni, muzeum Nikifora Krynickiego, jego pomnik z wiernym psem Chałką, czy też miejsce gdzie niegdyś występował Jan Kiepusza. Tu też przy płaskorzeźbie z jego popiersiem zrobiliśmy sobie pamiątkowe zdjęcie.

Jeśli dzięki zamieszczonym informacjom i zdjęciom poczuliście choć trochę atmosferę tych magicznych miejsc – zachęcam; wybierzcie się tam wiosną, latem lub jesienią.

Andrzej Gąsior

Uczestnicy przed starą pijalnią wód

Dzień Dziecka na sportowo i z nutą wielkiej historii

W 2018 roku cała Polska świętuje 100. rocznicę odzyskania niepodległości. Organizuje się konkursy, wystawy, koncerty... podejmuje różne inicjatywy, by upamiętnić tak ważne wydarzenie. Ale upamiętnienie nie musi oznaczać tylko zadumy, ta wyjątkowa chwila, zwłaszcza młodemu pokoleniu, powinna kojarzyć się przede wszystkim z ogromną radością z odzyskanej wolności. Również z tego powodu Gminny Oddział Towarzystwa Przyjaciół Dzieci zorganizował w Szkole Podstawowej w Książnicach Wielkich wyjątkowy Dzień Dziecka dla uczniów z obu gminnych szkół.

Zawody sportowe

Młodszy spotkali się na przyszkolnym boisku by rozegrać międzyszkolny turniej sportowy z biało-czerwonymi akcentami. Dzieci rywalizowały w dziesięcioosobowych drużynach. Wykazały się sprawnością i szybkością podczas kolejnych konkurencji, takich jak: bieg slalomem z biało-czerwoną chorągiewką, trzymanie równowagi z woreczkiem na głowie, układanie z rozsypanki wyrazowej pierwszej zwrotki hymnu państwowego, toczenie piłki, rzut do celu, przenoszenie piłeczki czy przeciąganie liny. W nagrodę otrzymały: piłki, rakiety, latające dyski, zestawy do badmintonu i ping-ponga oraz słodycze.

Quiz historyczny

Dla starszych, czyli szósto- i siódmoklasistów oraz uczniów gimnazjum, była to zabawa połączona z powtórką z historii, i to z całego stulecia – od 1918 do współczesności. Dziesięć trzyosobowych mieszanych drużyn, składających się z uczniów najlepiej znających historię, wytypowanych przez nauczycieli tego przedmiotu, wystartowało w Quizie Historycznym – 100 pytań na stulecie niepodległej Polski. Zagadnienia konkursowe dotyczyły historii, polityki, kultury i sportu z lat 1918–2018. Po długiej, emocjonującej i zaciętej walce pierwsze miejsce zajęła drużyna „Grota” w składzie: Julia

Zabawy z udziałem przedszkolaków

Duda, Nikola Miernik (kl. III Gimnazjum w Koszycach) i Klaudia Kalina (kl. VII SP Koszyce). Drugie miejsce na podium zajęła grupa „Korcza”, czyli Julia Nowak, Benedykt Bukowiecki (kl. VI SP Książnice Wielkie) i Szymon Pytel (kl. VII SP Koszyce), natomiast trzecie przypadło zespołowi „Paderewskiego”, który tworzyli: Nikola Bartkowska, Igor Jędrzejczyk (kl. II Gimnazjum w Koszycach) i Grzegorz Maciejewski (kl. VI SP w Książnicach Wielkich). Wszyscy uczestnicy w nagrodę otrzy-

mali czekolady, a trzy najlepsze drużyny dodatkowo książki ufundowane przez TPD.

Quiz historyczny przygotowali i poprowadzili konferansjerzy Piotr Rogosz i Michał Kucharski z firmy „Cudotwórnia” z Sosnowca.

Rada Rodziców ze Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich przygotowała dla uczniów i ich opiekunów kiełbaski z grilla oraz stoiska z lodami i napojami.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Koszyce

Sport i aktywność fizyczna formą współzawodnictwa

Przez 4 miesiące tj. luty, marzec, kwiecień i maj był realizowany przez Stowarzyszenie Przemysłowców 2013 projekt pod tytułem „Sport i aktywność fizyczna formą współzawodnictwa, zabawy i integracja społeczeństwa”. Głównym celem projektu było umożliwienie mieszkańcom gminy Koszyce spędzania czasu w aktywny sposób poprzez rywalizację sportową i poprzez tą rywalizację integrować się z mieszkańcami gminy czy też ościennych gmin.

Poprzez realizację wniosku udało się kontynuować rozgrywki ligi tenisa stołowego. Rozgrywki te powoli stają się tradycją i miłą formą spędzenia wolnego czasu. W minionym roku był to już V sezon rozgrywek tenisowych. W tym roku zdecydowana większość meczów było rozgrywanych na obiektach Centrum Oświatowego w Koszycach, pozostałe w Przemyskowie w lokalnej świetlicy. W tym sezonie w rozgrywkach ligowych i pucharowych w sumie uczestniczyło ponad 50 zawodników. Dodatkowym pozytywnym rezultatem rozgrywek tenisowych jest dalszy rozwój rozgrywek i co waż-

Rozgrywki

Zwycięzcy turnieju

ne z każdym kolejnym sezonem zwiększa się zainteresowanie udziałem w rozgrywkach mieszkańców gminy Koszyce. W tym roku utworzyliśmy nową kategorię debła rodzinnego w której występował rodzic z dzieckiem albo rodzeństwo.

Odbył się także turniej jednodniowy tenisa stołowego w Centrum Oświatowym i co ciekawe najlepszym zawodnikiem w kategorii +35 została... zawodniczka, ale zawodniczka mająca w swoim CV udział na paraolimpiadzie w Brazylii, Dorota Nowacka. W turnieju jednodniowym wystąpiło 49 zawodników.

Kolejnym bardzo interesującym projektem przy realizacji wniosku był turniej piłki nożnej w Centrum Oświatowym w Koszycach. Turniej był skierowany w głównej mierze dla zawodników +35, co jednak nie oznaczało zgody na uczestnictwo młodszych zawodników, jednakże w mniejszym wymiarze i z uwzględnieniem iż będą to amatorzy. Dzięki temu turniejowi udało się w znacznym stopniu reaktywować kilka ekip złożonych z mieszkańców naszej gminy. W turnieju uczestniczyły drużyny z Przemykowa, Piotrowic, Jaksic, Witowa, Malkowic oraz gościnnie ekipy z sąsiadujących Sędziszowic oraz Nowego Brzeska.

Wyniki:

Liga tenisa stołowego

1 LIGA

1. K. Staniszewski (Nowe Brzesko)
2. M. Skotarczyk (Królewice)
3. M. Oracz (Przemyków)
4. K. Chlebek (Łąpszów)

2 LIGA

1. D. Głuszek (Dolany)
2. G. Rasała (Przemyków)
3. J. Oracz (Przemyków)
4. D. Buczek (Książnice)

U 13

1. M. Wilk (Przemyków)
2. P. Rasała (Przemyków)
3. B. Głuszek (Dolany)

U 16

1. D. Głuszek (Dolany)
2. D. Buczek (Książnice)
3. B. Gajówka (Koszyce)

Liga Debel

1. K.D. Głuszek (Dolany)
2. K.G. Chlebek (Łąpszów)
3. P.M. Wilk (Przemyków)
4. G.P. Rasała (Przemyków)

Najlepsza zawodniczka

1. N. Rasała (Przemyków)

Wyniki X turnieju o puchar Stowarzyszenia Przemyków 2013 – tenisa stołowego

Kategoria do 13 lat

1. B. Gajówka
2. J. Dusza
3. M. Wilk

Kategoria 13-35 lat

1. R. Radziszewski
2. J. Sałata
3. K. Staniszewski

Powyżej 35 lat

1. D. Nowacka
2. S. Ząbek
3. T. Sasiński

Wyniki XI turnieju o puchar Stowarzyszenia Przemyków 2013 – turniej piłki nożnej +35

1. Przemyków
2. Nowe Brzesko
3. Jaksice

Stowarzyszenie Przemyków 2013

Wesoło i zdrowo, a także sportowo

Stowarzyszenie Nadwiślanie Malkowice-Siedliska w dniu 9 czerwca zorganizowało imprezę w ramach zadania publicznego pod tytułem „Wesoło i zdrowo, a także sportowo”. Celem tego zadania było propagowanie społeczeństwa obywatelskiego, solidarnego, współpracującego ze sobą i wspólnie wesoło spędzającego czas wolny od zajęć szkolnych i pracy. Dzięki środkom finansowym pozyskanym z Gminy Koszyce

możliśmy zatrudnić na czas zadania animatorkę, która poprowadziła z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi program sportowo-rozrywkowy służący zabawie i zdrowiu tj: Zumba i Zumba Kids, zabawy z dużymi bańkami mydlanymi, zabawy integracyjne, gry zespołowe, konkursy, zabawy z liną animacyjną oraz z chustą Klanza. Członkowie SNMS ze swojej strony przygotowali cały obiekt dekorując go balonami białymi

czerwonymi, jako że jest rok setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Dla wszystkich uczestników były napoje chłodzące, lody oraz inne słodczyce, przygotowane były akcesoria do konkurencji takie jak: piłki, hula-hop, wstążki, koszulki a także wręczane były nagrody za wygrane konkurencje. Podsumowując całą imprezę możemy uznać ją za bardzo udaną, zwłaszcza przez to, że od najmłodszych lat przez sport i zabawę uczymy młodych ludzi jak powinno wyglądać społeczeństwo obywatelskie i solidarne umiejące współpracować na wszystkich płaszczynach otoczenia.

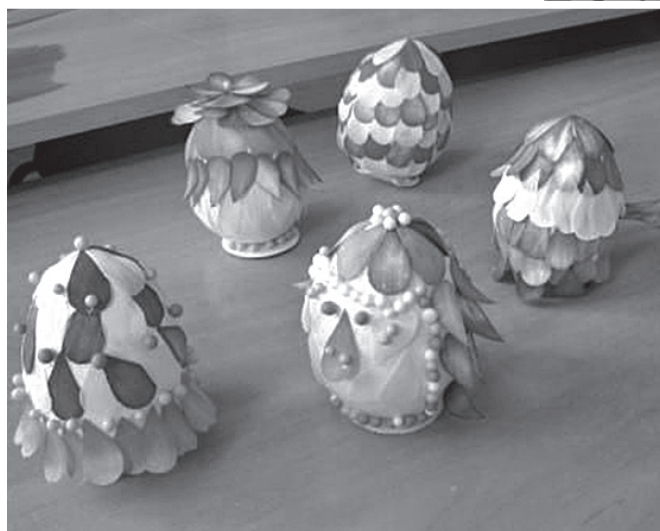
Jan Kozakowski *Zabawa na wesoło*

Wariacje osikowe

Technika tworzenia z osikowego łyka, to polska tradycja, która powstała w XIX wieku na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Całkowicie naturalny, delikatny surowiec z drewna osikowego początkowo wykorzystywano do wyplatania kapeluszy, koszyków, mat czy dywanów. Z każdym następnym dziesięcioleciem powstawały nowe formy, które pozwoliły na stworzenie ogromnej kolekcji wzorów.

Warsztaty osikowe

Ozdoby z drewna osikowego

Osikowe warsztaty są niebanalną formą edukacji, rozwoju kreatywności i zdolności manualnych poprzez zabawę. To wyjątkowe połączenie edukacji, tradycji, rękodzieła i ekologii. Oprócz wykonanych własnoręcznie wspaniałych dekoracji uczestnicy zabierają ze sobą niezapomniane wrażenia i pozytywną energię jaką daje czas spędzony w świecie kolorowych osikowych płatków.

Pierwszego dnia wiosny uczniowie Szkoły Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich (klasy 0–VII) przenieśli się w podróż do barwnego świata wiórków. Ozdoby wykonywane własnoręcznie przez dzieci wyłącznie z naturalnych materiałów pod okiem prowadzących przybrały kształt zwierzątek, baśniowych stworków, wielkanocnych kurczaczków czy zajączków. Zorganizowa-

nie praktycznych zajęć dla uczniów miało na celu pobudzenie kreatywnego myślenia. Zajęcia uczyły czym jest drzewo osikowe oraz jakie właściwości i zastosowania mają jego wiórki. Każdy uczestnik warsztatów stworzył swoje dzieło, które mogło stać się prezentem.

Stowarzyszenie „Modrzawianie”

„Kłamstwo o ...miłości” – Kobiety Kreatywne w Teatrze Bagatela

Kolejnym punktem zorganizowanym z projektu pozarządowego był zorganizowany przez Stowarzyszenie Kobiety Kreatywnych Wsi Rachwałowice wyjazd do Teatru Bagatela na spektakl pt. „Kłamstwo o...miłości”.

Sztuka sama w sobie okazała się bardzo zaskakującą, pełną zwrotów akcji komedią, z czteroosobową obsadą, która rewelacyjnie odegrała swoje role. Spektakl ten powstał na podstawie powieści „Kłamstwo” Floriana Zeller’a. Powikłane romanse i inteligentne połączenie komizmu z refleksją pozwoliły stworzyć udaną komedię. Reżyser Henryk Jacek Schoen odpowiednio pokierował aktorami aby zadowolić oko widza.

Po zakończonym spektaklu całą grupą, korzystając ze sprzyjającej pogody postanowiliśmy pospacerować po Krakowskim Rynku, aby zwieńczyć miło upływające niedzielne popołudnie.

3 czerwca z własnej inicjatywy zorganizowaliśmy Dzień Dziecka. Dzieci z Rachwałowic, Filipowic oraz z pobliskich miejscowości chętnie uczestniczyły w naszym przedsięwzięciu. Mimo, iż pogoda nas nie rozpieszczała, udało się zorganizować zaplanowane atrakcje. Jedną z nich, najbardziej ulubioną przez dzieci, był przejazd bryczką, którą przewoził niezastąpiony Sebastian Turek. Myszka Mini, w którą wcieliła się Katarzyna Pietras, poprzez gry i zabawy świetnie zabawiała dzieci. Było malowanie twarzy i robienie tatuaży. Nie zabrakło również ogniska, przy którym można było upiec kiełbasę. Dzieciom na żywo znane przeboje przygrywał „Zespół Muzyczny A T B”, któremu serdecznie dziękujemy.

Przedostatnim punktem naszego projektu pozarządowego „Myśleć globalnie – działać lokalnie”, była wycieczka dla dzieci do Centrum Szkła i Ceramiki Lipowa w Krakowie oraz na Zamek do Niepołomic.

Warsztaty rozpoczęły się pokazem ręcznego formowania szkła w hali produkcyjnej, wpisanej na listę Krakowskiego Szlaku Tech-

Centrum Szkła i Ceramiki w Krakowie

Warsztaty w Centrum Szkla i Ceramiki w Krakowie

niki. W trakcie pokazu hutnicy tworzyli na naszych oczach figurki zwierząt. Mogliśmy spróbować swoich sił w zawodzie hutnika – szklarza poprzez samodzielne dmuchanie w hutniczą piszczel. Po pokazie odbyły się warsztaty malowania na szkle z tematem przewodnim „Moje małe akwarium”. Każde dziecko miało okazję do rozwinięcia artystycznego talentu. Panie prowadzące były perfekcyjnie przygotowane, panowała serdeczna atmosfera, fascynacja i radość dzieci. W sklepie firmowym działającym tuż przy galerii mogliśmy zakupić wyroby szklane, ręcznie wykonane przez artystów hutników.

W Galerii Lipowa za pomocą oryginalnych eksponatów, archiwalnych dokumentów i multimedialnych rozwiązań na wystawie przedstawiono nam historię jednego z największych przedwojennych zakładów przemysłowych Krakowa – huty szkła, utworzonej w 1931 roku. Zaprezentowano również kolekcje zabytkowych narzędzi szklarskich.

Zamek królewski w Niepołomicach nazywany „drugim Wawelem”, to przepiękne miejsce. Wybu-

dowany został z rozkazu króla Kazimierza Wielkiego. Dzięki przewodnikowi zwiedzanie było ubarwione ciekawymi opowieściami.

Ekspozycja łowiecka, którą zwiedzaliśmy prezentuje zwierzęta i ptaki łowne zarówno Puszczy Niepołomickiej, jak i odległych rejonów (Syberia, Kanada, Afryka). Oddzielnie eksponowane są trofea afrykańskie: żyrafa, zebry, antylopy od największych eland i gnu po najmniejsze dik-dik, szakal, bawół, guźdźce, jeżozwierz i wiele innych. Dzieci oglądały trofea z wielkim zainteresowaniem, dokładnie przyglądały się małym i dużym eksponatom. Z kolei zbiory Muzeum Narodowego (malarstwo, rzeźba) zainteresowały nas dorosłych.

Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych
Wsi Rachwałowice

„Cudze chwalicie swego nie znacie”

W dniu 24.06.2018 r. Koło Gospodyń Wiejskich Łapszów zorganizowało imprezę plenerową na Rynku w Koszycach pt. „Cudze chwalicie swego nie znacie”. Pomysł na zorganizowanie tego typu imprezy zrodził się w nas już dawno. Dlatego też chcieliśmy pokazać, iż w naszej społeczności lokalnej są ludzie, którzy mają ogromny talent i pasję. Zachwycamy się kulturą innych krajów, natomiast nie dostrzegamy iż wśród nas mieszkają ludzie, których warto naśladować, warto pokazywać ich zaangażowanie w dążeniu do wyznaczonego celu, ich zamiłowanie do kultury, sztuki, muzyki czy też tańca. Ale najbardziej powinniśmy być dumni z tego, że mieszkamy w wolnej Polsce, powinniśmy się tym faktem chwalić i wspominać tych, którzy oddali za naszą ojczyznę życie.

Dlatego uczniowie Szkoły Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich przygotowali krótką część artystyczną, której tematem była 100 Rocznica Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Następnie wystąpili uczniowie ze Szkoły Muzycznej I stopnia w Koszycach, którzy już osiągają sukcesy, biorąc udział w konkursach i przeglądach. Następnym punktem programu był konkurs historyczny, w którym brali udział uczniowie z Centrum Oświatowego w Koszycach. Nauczyciele przeprowadzili eliminacje i spośród uczestników wyłoniono kilku

finalistów, którzy walczyli o główną nagrodę ufundowaną przez Sekcję Rowerową Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Natomiast II i III nagrodę ufundował wójt Gminy Koszyce Pan Stanisław Rybak. Po zakończeniu rywalizacji główna nagroda trafiła do Julii Duda, natomiast II i III miejsce zajęli Aleksandra Książek i Emil Chuchmacz.

Serdecznie dziękujemy uczniom i nauczycielom Centrum Oświatowego w Koszycach za przygotowanie oraz przeprowadzenie konkursu.

Następnie wystąpił Chórek Koszyckie Nutki, który zaśpiewał kilka piosenek związanych ze 100 leciem Odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz piosenki ludowe. Zespół prowadzi Pan Stanisław Nowak, wielki pasjonat muzyki, człowiek, który całe swoje życie zawodowe poświęcił właśnie muzyce jako nauczyciel, pedagog oraz animator wielu form muzycznych. Do chórków należą emerytowani nauczyciele, członkowie Sekcji Emerytów i Rencistów Związku Nauczycielstwa Polskiego Oddział Koszyce.

Również podczas imprezy plenerowej zaszczylił nas swoją obecnością Pan Mariusz Błaszkwicz. Samuraj z Nowego Brzeska. Konia z rżędem temu, kto potrafił zrozumieć różnorodność sztuk walki uprawianej przez P. Mariusza. Wschodnimi sztukami walki zajmuje się od dzieciństwa. Jest to jego

Konkurs historyczny

pasja jak i również praca. Pokaz broni oraz japońskich strojów chociaż w małym stopniu przybliżył nam kulturę oraz obyczaje panujące w Japonii.

Marzeniem pana Mariusza jest zorganizowanie otwartych europejskich mistrzostw we wschodnich stylach walczki w Nowym Brzesku. Mamy nadzieję, że spełni się marzenie pana Mariusza. Po tym pokazie na Koszyckim Rynku rozległy się dźwięki bardzo skocznej i rytmicznej muzyki. To były nasze potocznie mówiąc „zumbowiczki”, które zafascynowały się tym pięknym stylem tańca. Byliśmy pod ogromnym wrażeniem najmłodszych uczestniczek, które również tańczyły zumbę. Gołym okiem było widać, że będziemy w przyszłości mieli bardzo zdolną młodzież. Również można było podziwiać rękodzieło ludowe w wykonaniu pensjonariuszy Dziennego Domu Senior +, Pani Doroły Puchała oraz Renaty i Justyny Kozioł. Od ich wspaniałych prac artystycznych nie można było oderwać wzroku, a ich wystawa cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Koło Gospodyń Wiejskich Łapszów bardzo serdecznie dziękuje wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do tego, aby nasza impreza plenerowa mogła zostać zrealizowana. Bardzo dziękujemy Pani Monice Molenda koordynatorce naszego projektu

Pokaz pana Mariusza Błaszkiewicza

za wsparcie, a Gminie Koszyce za współfinansowanie naszego projektu.

Koło Gospodyń Wiejskich Łapszów

Dialog obywatelski i samorządność

6 lipca po raz kolejny zostało zorganizowane przez Urząd Gminy Koszyce spotkanie środowiska organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, radnych i sołtysów. Podczas spotkania wykład na temat dialogu obywatelskiego i samorządności wygłosić miał pan Kazimierz Barczyk – poseł na Sejm I i III kadencji, były sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, sędzia i adwokat, jednak ze względów służbowych nie mógł uczestniczyć w spotkaniu. Pomimo nieobecności pana Barczyka, w spotkaniu wziął udział Pan Zdobysław Milewski – dyrektor Kancelarii Sejmiku Województwa Małopolskiego. Pan Milewski w latach 1981–1990 był

Pani Agnieszka Czarnecka prowadzi prezentację

Pan Zdobysław Milewski prowadzi wykład

Pani Monika Molenda prowadzi prezentację

Przemawia Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak

nauczycielem akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 1 września 1992 do 27 października 1993 pełnił funkcję sekretarza prasowego premier Hanny Suchockiej, a w latach 1993–1997 sprawował mandat posła na Sejm II kadencji. Pan Dyrektor podczas

spotkania mówił o budowie samorządu na bazie gmin i powiatów oraz miejskich stref usług publicznych przeplatając swoje wypowiedzi nutką humoru.

W kolejnych punktach spotkania zostały omówione sprawy związane z funduszem sołeckim i budżetem obywatelskim jako szansa dla gmin w budowaniu aktywności społecznej, a także inicjatywy realizowane w I półroczu przez stowarzyszenia działające na terenie gminy.

Z uwagi na przygotowywanie dożynek gminnych, które mają odbyć się w sierpniu Pan Ryszard Stojek przybliżył organizację imprezy.

Podczas spotkania można było skosztować przystawki, potrawy i słodkości przygotowane przez Stowarzyszenie Książnice Małe – Aktywni Razem oraz Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych Wsi Rachwałowice.

Monika Molenda

Sebastian Turek po raz kolejny na podium

Małopolski Związek Hodowców Koni w Krakowie, Fundacja „Klikowska Ostoja Polskich Koni” oraz Tarnowski Oddział Jazdy im. 5 Pułku Strzelców Konnych już po raz kolejny zorganizowali „Święto Konia Małopolskiego”, w ramach którego odbył się

„XII Regionalny Czempionat Hodowlany Koni Rasy Małopolskiej” oraz zręcznościowe zawody w powożeniu zaprzęgami konnymi.

Impreza, w której konie odgrywają główną rolę nie mogłaby się odbyć bez udziału mieszkańca

gminy Koszyce Pana Sebastiana Turka wraz z towarzyszącymi mu najwierniejszymi kibicami. I tym razem ciężka praca i trening zapewniły **II miejsce w zręcznościowych zawodach w powożeniu zaprzęgami konnymi w Klikowej (powiat Tarnowski)**. Zaprzęg zakwalifikowany został w kategorii „Pary – duże konie tradycyjne”. Należy zaznaczyć, że zajęcie drugiego miejsca oznacza awans w porównaniu z zeszłorocznymi zawodami wojewódzkimi, w których to Sebastian Turek uplasował się na trzecim miejscu. Wielkie gratulacje należą się nie tylko samemu powożącemu ale również jego synowi Adrianowi Turkowi, który zawsze w za-

Sebastian i Adrian Turek podczas zawodów

Znajomi i przyjaciele Sebastiana Turka

wodach pełni ważną funkcję luzaka, wykonując ją w sposób profesjonalny.

Przygotowania do każdego zawodów trwają intensywnie około tygodnia i jest w nie zaangażowane kilka osób. To nie tylko członkowie rodziny ale również znajomi i przyjaciele. Lista rzeczy i zadań, które składają się na przygotowania do zawodów jest naprawdę długa. Wyjazd wiąże się nie tylko z przygotowaniem koni, uprzęży i bryczki. To również organizacja w zakresie transportu (składającego się zazwyczaj z co najmniej 5. pojazdów) oraz zapewnienie kwestii związanych z całonocnym wyjazdem.

Zawody to emocjonujące i pełne wrażeń wydarzenia zarówno dla Sebastiana i Adriana Turków jak i dla wiernych kibiców. Jak wcześniej wspomniałem ważnym elementem każdego wyjazdu jest liczna grupa znajomych i przyjaciół, którzy przed zawodami motywują, podczas zawodów silnie dopingują a po zawodach zawsze wspólnie świętują wygraną. Ogromnym wsparciem dla organizacji wyjazdów są członkowie KGW Łapszów, którzy z pełnym zaangażowaniem wywiązują się z przyjętych na siebie obowiązków.

Sezon zawodów został rozpoczęty sukcesem. Do każdorazowego zwycięstwa w zawodach przyczy-

niają się wielogodzinne treningi, profesjonalizm pozwalającego oraz jego umiejętności będące wynikiem wieloletniego doświadczenia w pracy z końmi. Należy zaznaczyć, iż ćwiczenia są bardzo czasochłonne, co przy prowadzeniu przez Sebastiana prywatnego przedsiębiorstwa wymaga od niego szczególnego zaangażowania i poświęcenia. To piękna ale nie łatwa dziedzina sportu. Dlatego osiągnięcia naszego lokalnego lidera w powożeniu zaprzęgami konnymi są godne zainteresowania i zasługują na uznanie. Sebastian Turek jest doskonałym dowodem tego, że konsekwentne realizowanie swojej pasji daje satysfakcję i owocuje licznymi sukcesami.

Pasja i działalność mieszkańca naszej gminy jest nie tylko rozumiana w kategoriach samorealizacji. Jest to również sposób na kultywowanie staropolskiej tradycji, w której to konie stanowiły ważny element i symbol polskiej kultury.

Sebastian Turek i jego drużyna już uważnie przeglądają i analizują kalendarz imprez Małopolskiego Związku Hodowców Koni i przygotowuje się do kolejnych zawodów.

ŻYCZYMY POWODZENIA!

Krystian Hytroś

HISTORIA

100 rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości

W związku z obchodami 100 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości gmina Koszyce podjęła szereg działań i inicjatyw mających na celu upamiętnienie i świętowanie rocznicy. Jedną z nich jest cykl wykładów i spotkań z wybitnymi ludźmi nauki, kultury, sportu. m.in.: spotkanie z pisarzem, spotkanie z wysokim rangą duchownym – wykład na temat wartości moralnych i patriotyzmu, spotkanie z historykiem połączone z wykładem na temat podstaw silnego państwa, co o tym stanowi, współczesny wymiar patriotyzmu, wykład: rola rzeźby w upamiętnianiu narodowej historii, umacnianiu tożsamości i budowaniu patriotyzmu.

Powyższy cykl zainauguowało spotkanie z J.E. Księdzem Biskupem prof. Tadeuszem Pieronkiem. Ksiądz Biskup poprowadził wykład o roli wartości ponadczasowych w życiu społecznym, oraz patriotyzmie. Spotkanie odbyło się 11.04.2018 r. w Muzeum Ziemi Koszyckiej. Nie przypadkowo na inaugurację spotkań i wykładów zaproszony został Ksiądz Biskup Tadeusz Pieronek, kanonista, profesor nauk prawnych, były sekretarz Konferencji Episkopatu Polski oraz były rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, znany z odważnych komentarzy o polskiej rzeczywistości. Wprowadzenie do spotkania wygłosił Wójt Stanisław Rybak, który następnie poprowadził spotkanie. Ksiądz Biskup mówił o wierze

Ksiądz Biskup Tadeusz Pieronek

Ks. Biskup Tadeusz Pieronek i Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak

w kontekście postanowień Soboru Watykańskiego II, o wartościach chrześcijańskich, o poszanowaniu prawa, o trosce o dobro wspólne, o kościele i bieżącej polityce państwa, o relacjach kościoła katolickiego z innymi wyznaniami. Odpowiadając na zadawane pytania odniósł się również do kwestii uchodźców. Ksiądz Biskup Tadeusz Pieronek w swoich wypowiedziach podkreślił bardzo istotną rolę samorządów i jednego z najważniejszych w tym momencie dla samorządu gminy Koszyce wyzwań, jakim jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Kontynuacją cyklu spotkań było spotkanie z Gen. Broni Edwardem Gruszką, który 11 maja w Muzeum Ziemi Koszyckiej wygłosił wykład pt. „Wojsko gwarantem bezpieczeństwa państwa”. Edward Gruszka – polski żołnierz, który 27 stycznia 2017 r. zakończył zawodową służbę wojskową. Rzeczą istotną jest przebieg służby zawodowej gen. Edwarda Gruszki:

- dowódca plutonu rozpoznawczego – 6 Brygada Desantowo-Szturmowa;
- dowódca kompanii szturmowej – 6 Brygada Desantowo-Szturmowa;

Uczestnicy spotkania

Generał broni Edward Gruszka

- oficer operacyjny – 6 Brygada Desantowo-Szturmowa;
- szef sztabu – 18 Bielski Batalion Desantowo-Szturmowy;
- szef wydziału operacyjnego – 6 Brygada Desantowo-Szturmowa;
- szef sztabu – PKW Syria – POLBATT;
- dowódca – PKW Syria – POLBATT;
- dowódca – PKW Bośnia i Hercegowina;
- szef wydziału szkolenia bojowego – Krakowski Okręg Wojskowy;
- zastępca dowódcy – Brygada Nordycko-Polska w Bośni i Hercegowinie;
- dowódca – 25 Brygada Kawalerii Powietrznej;
- szef sztabu – 2 Korpus Zmechanizowany w Krakowie;
- styczeń – lipiec 2004 dowódca polskiej brygady w Wielonarodowej Dywizji-Centrum Południe w Iraku;
- styczeń – lipiec 2006 dowódca Wielonarodowej Dywizji-Centrum Południe w Iraku;
- od 1 stycznia 2007 – Dowódca Wojsk Specjalnych;
- od 5 listopada 2007 – dowódca 2 Korpusu Zmechanizowanego;
- Szef Sztabu – Zastępca Dowódcy Wojsk Lądowych;
- Dowódca Wojsk Lądowych p.o.;
- Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych (od 20 maja 2010 do 20 maja 2013);
- Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy (od 15 sierpnia 2013 do 04 marca 2016).

W swoim wykładzie dużo miejsca poświęcił walce o Citi Hall w Karbali, pełnionym stanowiskom na misjach wojskowych, byciu żołnierzem i dowódcą, zamiłowaniu do zawodu. Opowiadał o strukturze sił zbrojnych, wyposażeniu wojsk. Dużo uwagi poświęcił roli wojska polskiego w NATO. W swoim wykładzie w sposób wyczerpujący dowiódł, że naszym najważniejszym zada-

niem jest budowanie silnego państwa z armią, która może bronić granic Rzeczypospolitej i współdziałać w sojuszach.

Kolejnym z zaplanowanych działań w związku z odzyskaniem przez Polskę Niepodległości było spotkanie z prof. Czesławem Dźwigajem. Spotkanie odbyło się 18 czerwca w Muzeum Ziemi Koszyckiej. Czesław Dźwigaj – artysta wszechstronny, rzeźbiarz, autor pomnika Królowej Regentki Elżbiety Łokietkówny. Tematem spotkania były „Pomniki jako artefakty kulturotwórcze w wychowaniu patriotycznym”.

Czesław Dźwigaj urodził się w 1950 r. w Nowym Wiśniczu. W 1977 r. ukończył Wydział Rzeź-

Profesor Czesław Dźwigaj podczas wykładu i Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak

Prof. Czesław Dźwigaj opowiada o swojej działalności artystycznej

by Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Dyplom zrealizował w pracowni prof. Antoniego Hajdeckiego. Jako profesor nadzwyczajny kieruje Pracownią Rzeźby w Ceramice na krakowskiej ASP, piastuje również stanowisko kierownika Katedry Sztuki na Uniwersytecie w Rużomberok (Słowacja), w latach 1994–2011 był wykładowcą Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie.

Prace profesora zna cały świat. To człowiek, który idealnie realizuje się w swej twórczości i przeżywa sztukę. Operuje środkami i formą łatwą w odbiorze, co czyni go zrozumiałym dla odbiorców. Jego twórczość jest pełna symboli. Zachwyca bogactwem pomysłów rzeźby oraz małych form. W swoim dorobku ma kilkadziesiąt pomników. Prace prof. Czesława Dźwigaja są prześlągnięte patriotyzmem i wiarą. Od architektury sakralnej wewnątrz poprzez witraże, naczynia liturgiczne, drzwi do katedr i kolegiat. Profesor Dźwigaj słynie również z projektów pomników Jana Pawła II, w sumie jego pracownię opuściło ich kilkadziesiąt. Pomniki Ojca Świętego autorstwa profesora można podziwiać w wielu krajach, wielu miastach na świecie, m.in. w Fatimie, Hanowerze, Chicago, Rzymie.

Wprowadzenie do spotkania wygłosił Wójt Gminy Koszyce Stanisław Rybak. Opowiedział zebranim o zamiarze Samorządu jakim jest wybudowanie pomnika Królowej Regentki Elżbiety Łokietkówny. „Jeżeli chcesz zabić naród, zabierz mu pamięć”. Z tego cytatu wynikają również starania o odzyskanie praw miejskich przez Koszyce. Opowiedział również o wizycie w pracowni mistrza. W trzech zagadnieniach przedstawił działalność profesora. Były to: szeroko rozumiana sztuka sakralna, medalierstwo, pomniki.

Uczestnicy spotkania obejrzeli film o twórczości artystycznej prof. Czesława Dźwigaja.

Odczytanie Aktu Erekcyjnego przez p. Katarzynę Staszkiwicz

Podpisanie aktu erekcyjnego przez Przewodniczącą Rady Gminy Koszyce Tadeusza Nawrota i Wójta Gminy Koszyce Stanisława Rybaka

Radni Gminy Koszyce podpisują Akt Erekcyjny

Na koniec zebrani mieli możliwość obejrzenia zdjęcia modelu naturalnej wielkości pomnika Królowej Regentki Elżbiety Łokietkówny z pracowni mistrza. Jest to scena rodzajowa nadania praw miejskich Koszycom w 1374 roku przez Elżbietę Łokietkównę.

Profesor w swoim wykładzie podkreślił, że najbardziej ceni sobie twórczość pomnikową. „Pomniki są kluczowym, sztandarowym obiektem. Są wskaźnikami, znakami milowymi przeszłości dla przyszłości. Łączą nowoczesność z historią, kościołem, patriotyzmem”.

„Szczęściem jest, jeżeli człowiek się realizuje w tym co kocha”.

Po zakończeniu spotkania w muzeum, odczytaniu aktu erekcyjnego na Rynku w Koszycach przez p. Katarzynę Staszkievicz nastąpiło jego uroczyste podpisanie przez Wójta Gminy Koszyce Stanisława Rybaka i przewodniczącego Rady Gminy Koszyce Tadeusza Nawrota. Akt erekcyjny podpisali również Radni Gminy Koszyce, prof. Czesław Dźwigaj i wszyscy zgromadzeni na uroczystości. Po umieszczeniu aktu w specjalnej tubie nastąpiło jego wmurowanie w fundament, podstawę pod budowę pomnika Królowej Regentki Elżbiety Łokietkówny. W akcie erekcyjnym – dokumencie rozpoczynającym w uroczysty sposób inicjatywę przedsięwzięcia wymieniono inicjatorów, autora, wykonawcę i budowniczych pomnika.

Uroczystość uświetnił występ dzieci ze Szkoły Muzycznej w Koszycach.

W spotkaniach wzięli udział radni gminy Koszyce, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, członkowie Koszyckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, duchowni, młodzież szkolna, uczniowie wchodzący w skład Młodzieżowej Rady Gminy, dyrektorzy szkół, przedstawiciele instytucji z terenu gminy.

Redakcja

Radni Gminy Koszyce podpisują Akt Erekcyjny

Akt erekcyjny podpisywany przez młodzież

Wmurowanie aktu

Kwity są wieczne

Jak powiadają – „już w starożytnym Egipcie”, ale również Babilonie, Asyrii, państwie Hetytów, że ograniczę się do państw ówczesnej cywilizacji wokół basenu Morza Śródziemnego i Azji Mniejszej – czyli od tysiący lat rachunki były skrupulatnie prowadzone.

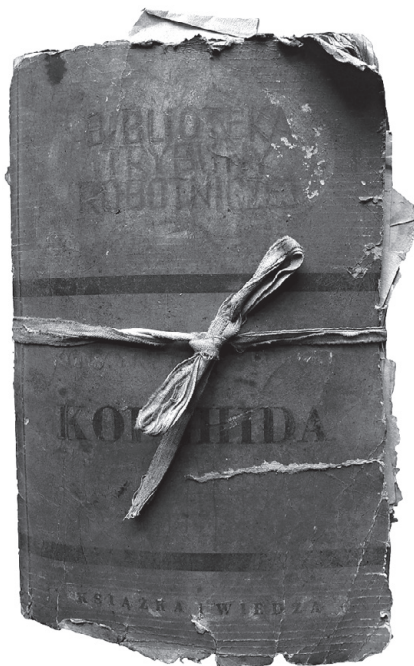
To – kto płaci, komu płaci, za co oraz ile – dokumentowano w przeróżny sposób. Na glinianych tabliczkach, kamiennych, na papierach, na brzoazowej korze. Później na pergaminie i papierze. Różnymi alfabetami i technikami, ale zasada zawsze była i jest ta sama: płacący otrzymuje dowód wpłaty. Dla historyków zaś takie zabytki są bogatym źródłem informacji.

Tak sobie myślałam przeglądając zakurzony egzemplarz powieści Konstantego Paustowskiego „Kolchida”, przewiązany zetlałą tasiemką, który trafił w moje ręce, a został znaleziony na strychu domu w Malkowicach. W nim dziesiątki zobowiązań i kwitów z okresu lat 1946–1961.

Choć właściciel owych kwitów od dawna nie żyje, one nadal mają wartość dokumentu. Pisane były na słabym papierze, odręcznie, ołówkiem kopiowym (tzw. ołówek kopiowy o charakterystycznym fioletowym zabarwieniu grafitu, ze względu na swoją trwałość i odporność na ścieranie był wtedy bardzo popularny i używany zamiast atramentu czy tuszu), niekiedy z błędami ortograficznymi, lecz wszystko, co ważne, było na kwicie zapisane.

Czyli: kto, komu, kiedy i za co ma zapłacić. Do tego podpis odręczny inkasenta, pieczęć gminy lub sołtysa oraz data.

Tu przypomina mi się historia, jaka miała miejsce tuż po zakończeniu wojny, ale z finałem po latach, a wydarzyła się w pewnym podwarszawskim majątku. Właściciel, widząc jak niekorzystne dla niego zmiany się szykują, sprzedał okolicznym rolnikom kawałki swojej ziemi. Urzędy jeszcze nie działały, nie było odpowiednich formularzy, a nawet

Książka K. Paustowskiego z kwitami

przyzwoitego papieru. Akty sprzedaży zostały spisane na kartkach papieru wyrwanych ze starego zeszytu. Ale było tam wszystko, co trzeba: kto – komu – kiedy – co – i za ile sprzedał. Do tego data, podpisy odręczne sprzedającego i kupującego. Nowi właściciele traktowali nabyte kawałki jak swoje. Ale w latach 60-tych XX wieku władza zakwestionowała te umowy. Głównie z powodu podpisu byłego właściciela, który już nie żył. Odbyła się rozprawa w sądzie w Sochaczewie, na którą stawili się chłopci z podniszczonymi przez lata dowodami. Ale i z córką zmarłego, którą odnaleźli w Warszawie. Ta potwierdziła, że pod

każdą umową widnieje podpis jej ojca. To wystarczyło sądowi, aby własność nabywców uznał.

Materiały, które otrzymałam, przejrzałam dokładnie i pogrupowałam. Grupy są następujące: podatki gruntowe, pożyczka rozwoju sił Polski, dostawy obowiązkowe, kontraktacja upraw tytoniu, ubezpieczenia przymusowe, szarwarki, opłaty za energię elektryczną i kilka innych.

Podatki gruntowe. Kwitów jest wiele, najstarsze dwa z 1946 roku.

Suma Zł.	742,11	Nr.	8
Kasa przyjmie Zł.	słowo czterdzieści dwa zł		
od	Kasperek Mateusz		
na rachunek	Bata II podatek gruntowy za rok 45/46		
za	podatek gruntowy	100 zł 80 gr	
	pensja sołtysa	5 zł 60 gr	
	maszyniostwo	22 zł 10	
	na zwłoke	5 zł 20 gr	upamiętnienie 8 zł
Polecił przyjąć	sołtys Piotr		
dnia	28/VII	1946	Zygmunt

Kwit za podatek gruntowy z 1946 roku

Interesujące jest to, że oprócz podatku za grunt była wtedy jeszcze opłata na pensję sołtysa i na szkolnictwo. A już prawdziwym rarytasem dla filologa jest sposób zapisania wyrazu „szkolnictwo” jako „naskolnidstwo”. Oddaje to niewesoły obraz poziomu wykształcenia Polaków po II wojnie światowej, skoro takie błędy popełniał przedstawiciel ówczesnej władzy.

Na kwitach z lat pięćdziesiątych suma podatku gruntowego jest już jedna, bez rozbijania na składowe. Jest ona także stabilna, to znaczy wysokość tego podatku nie rośnie, ani nie maleje.

Pożyczka rozwoju sił Polski. Sądzę, że była – jak wtedy wszystko – obowiązkowa. Płacący otrzymywał w zamian państwowe obligacje. W papierach Kasperka zachowały się trzy „premiowe” o nominale 10 złotych każda.

Dostawy obowiązkowe. Zapewne niewiele już żyje osób, które wiedzą, co to były dostawy obowiązkowe, a jeszcze mniej takich, których to dotyczyło bezpośrednio. Ówczesna polityka państwa polskiego dążyła do likwidacji wolnego handlu. Wyliczona wysokość obowiązkowych dostaw, uzależniona od wielkości gospodarstwa, zmuszała producentów do odstawiania mleka, zwierząt rzeźnych (w tym prosiąt i warchlaków na dalszy wychów), zboża i ziemniaków.

Do umowy na wychów i dostawę prosiąt i warchlaków był dołączony drobiazgowy regulamin, a w nim: obowiązek dostarczenia zwierząt własnym transportem; prosiąt w wieku minimum 8 tygodni o wadze 18–25 kg, warchlaków w wieku do czterech miesięcy

o wadze 25–45 kg, knurków wytrzebionych i wygojonych w okresie prosięcym. I wiele innych warunków.

Wzór Nr 3

PREZYDIUM GMINNEJ – MIEJSKIEJ
RADY NARODOWEJ

dnia 16 1953

W: *Koszyce*

Nr ROD/53 21

Z A W I A D O M I E N I E

o ustaleniu wysokości obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka w roku 1953.

Ob. *Kasperka Kasperka*
(Nazwisko i imię oraz imię ojca właściciela lub użytkownika)

(adres – gromada Nr domu)

Na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1952 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych (Dz. U. Nr 8, poz. 46) oraz dekretu z dnia 24 kwietnia 1952 r. o obowiązkowych dostawach mleka (Dz. U. Nr 22, poz. 142) — Obywatel(ka) zobowiązany jest do dostawy w roku 1953:

41 kg wagi żywej trzody chlewnej
154 ltr. mleka o zawartości 314 ‰ tłuszczu

Za podstawie do ustalenia wysokości obowiązkowych dostaw przyjęto:

	Obszar użytków rolnych gospodarstwa w hektarach	w tym	
		I — IV klasy	V — VI klasy
A	w gminie zamieszkania	1-1/2	12
B	w innych gminach	—	—

Obowiązkowe dostawy							
	Norma	zwierząt rzeźnych		mleka			
		z I-IV klasy	z V-VI klasy	Norma	z I-IV klasy	z V-VI klasy	Razem
A	36		41	190			154
B							
Ogółem			41	Ogółem			154

Wysokość obowiązkowych dostaw z tytułu posiadania co najmniej 30% użytków rolnych w V i VI kl. została ustalona wg normy ulgowej: ..... kg

Powyższe ilości winien Obywatel(ka) dostarczyć:

— zwierzęta rzeźne do punktu skupu w *Koszyce*

— mleko do zlewni w *Koszyce*

w następujących terminach:

W m-cu 1953 r.	zwierząt rzeźnych kg	mleka litrów	W m-cu 1953 r.	zwierząt rzeźnych kg	mleka litrów
stycznia		10	lipcu		15
lutego		10	sierpniu		15
marca		10	wrześniu		15
kwietnia		20	październiku		10
maju		20	listopadzie	41	12
czerwcu		20	grudniu		

Wypłata należności za dostarczone zwierzęta rzeźne i mleko nastąpi w gotówce wg obowiązujących cen skupu.

Za terminową dostawę trzody chlewnej otrzyma Obywatel(ka) nadto premię w wysokości 10% ceny skupu oraz uzyska prawo do nabycia węgla w ilości 2 kg za 1 kg dostarczonej trzody chlewnej.

Niedokonanie obowiązku dostawy w wyznaczonych terminach spowoduje zastosowanie sankcji przewidzianych w wymienionych na wstępie przepisach.

Zawiadomienie niniejsze należy okazać na punkcie skupu przy każdorazowej dostawie zwierząt rzeźnych.

(podpis gminnego delegata CUS) *M. Borek*
Sekretarz
(podpis przewodniczącego prezydium Gminnej — Miejskiej Rady Narodowej)

Zawiadomienie o obowiązkowej dostawie zwierząt rzeźnych i mleka z 1953 roku

Kontraktacja prosiąt w 1956 r.

(Pieczęć Gminnej Spółdzielni
„Samopomoc Chłopska”)

POTWIERDZENIE Nr 42 X
zawarcia umowy na wychów i dostawę prosiąt i warchlaków

Gminna Spółdzielnia w Koszycach stwierdza, że
Obywatel Krzysztof Władysław zamieszkały w Małkowie
gromada Koszyce poczta Koszyce powiat Starami
zawarł w dniu 1 miesiąca wrocisła 1956 r.
umowę kontraktacyjną na: ..... sztuk prosiąt z terminem dostawy
w miesiącu ..... 195 r. .... sztuk
warchlaków z terminem dostawy w miesiącu października 1956 r.
(podpis agenta kontraktacji) (pieczęć i podpis Gminnej Spółdzielni)
..... dnia 1 IX 1956 r.
(miejscowość)

ADNOTACJE

1. Umowę wykonano dnia 9 IX 195 r. dostarczono za kwitem Nr .....
a) prosiąt ..... sztuk ..... kg wypłacono
sumę ..... zł.
b) warchlaków ..... sztuk ..... kg wypłacono
sumę ..... zł.

2. Termin dostawy przesunięto z powodu .....
(podać przyczynę)
.....
z miesiąca ..... na miesiąc ..... 195 r.
(podpis producenta) (pieczęć i podpis Gminnej Spółdzielni)

Potwierdzenie umowy na wychów i dostawę prosiąt i warchlaków z 1956 roku

Publikujemy, i to w całości, umowę na dostawę mleka ze względu na regulamin, niezwykle wprost wymagający. Dotyczy zasad przestrzegania czystości (czystość obory, zwierzęcia, dojarza, naczyń) oraz przetrzymywania udoju w odpowiednich warunkach.

Dalej w regulaminie zabrania się mieszania mleka ciepłego z zimnym, dawania krowom paszy, która będzie psuła smak i gatunek mleka, masła i serów. I tak dalej. Co do tłustości produktu, nie mógł mieć mniej niż 3,4%.

A jak to wyglądało w rzeczywistości? Kobiety schładzały mleko w studni, w zimnej wodzie. Później, gdy były już lodówki, zamrażały butelki z wodą i wtykały do mleka. Słyszało się i o drastycznych

przypadkach traktowania mleka proszkiem „IXI”, aby się nie psuło. Mleko w metalowych bańkach było wprawdzie odbierane, ale sama widziałam jeszcze w latach 80-tych ubiegłego wieku, jak wystawione przed posesją bańki czekały w pełnym słońcu, aż ktoś je odbierze. W tym względzie nastąpiła po roku 1990 prawdziwa rewolucja. Zanikały hodowle przydomowe (z jedną lub dwiema krowami), powstawały hodowle duże, a po mleko zaczęły przyjeżdżać wyspecjalizowane cysterny – chłodziarki z wielkich zakładów przetwórczych.

Kontraktacja tytoniu. Jeszcze do niedawna gmina Koszyce była prawdziwym zagłębieniem tytoniowym. Dlatego zapewne tutaj otwarto tzw. tytoniarza, czyli biuro obsługi plantatorów tytoniu. A jak się to przedstawia w naszych kwitach?

Polityka państwa w sprawie plantacji tytoniowych była bardzo restrykcyjna. Tak było jeszcze przed II wojną światową. Były wtedy trzy państwowe monopole, które potężnie zasilaly Skarb Państwa: tytoniowy, zapalczany i spirytusowy. Jak wspomina Helena Stankiewiczowa, właścicielka du-

żego majątku na Wileńszczyźnie, a dotyczą te wspomnienia lat 20-tych i 30-tych ubiegłego wieku:

„W owym czasie wolno było hodować tytoń tylko na zgłoszonych i licencjonowanych plantacjach. Inspektorzy Państwowego Monopolu Tytoniowego jeździli po okolicy, zjawiali się nieoczekiwanie i nie tylko niszczyli nielegalne plantacje, ale jeszcze nakładali wysokie grzywny.”

Podobnie było po wojnie. W opublikowanym wezwaniu z 1946 roku wzywa się plantatora do odstawienia całego tytoniu własnej plantacji do skupu w Kazimierzy wielkiej. Wynika z tego, że w Koszycach jeszcze „tytoniarza” nie było. Ale był już na stałe inspektor. Mieszkał z rodziną w domu mojej babci.

WYCIĄG Z REGULAMINU DOSTAWY MLEKA

1. Dostawcy obowiązani są przestrzegać wzorowej czystości, gdyż brud i nieporządek szkodzi mleku i psuje gatunek wyrobianego masła i serów.
- W tym celu należy:
- obory i krowy utrzymywać we wzorowej czystości;
  - przed dojeniem obora powinna być wywietrzona, wymiona krów obmyte letnią wodą, ręce dojarzy starannie wymyte;
  - po dojeniu mleko powinno być natychmiast wyniesione z obory i przece-dzone przez czyste cedzidło do czystej konwi;
  - konwie i wszystkie naczynia do mleka należy codziennie wymyć oraz wy-parzyć gorącą wodą i wysuszyć, naczyni do mleka nie wolno używać do innych celów;
  - do zamykania naczyń z mlekiem mogą być używane tylko uszczelki gu-mowe; używanie do tego celu smaż lub słomy jest wzbronione.
2. Jeżeli mleko nie jest natychmiast po udoju odsyłane do mleczarni, na-leży je chronić od skwaszenia.
- W tym celu należy:
- zaraz po udojeniu i przedczeniu schłodzić mleko do 10 stopni C. wsta-wiając niezamkniętą konew z mlekiem do zimnej wody (lub na chłodniku);
  - mleko świeżo dojonego, ciepłego, nie należy mieszać z mlekiem już za-chłodzonym, bo się skwasi;
  - mleko należy przechowywać w niezamkniętych szczelnie konwiach w po-mieszczeniu chłodnym, suchym, czystym i wolnym od wszelkich zapachów;
  - mleko południowe, wieczorne i ranne należy dostarczać do mleczarni w oddzielnych naczyniach.
3. Mleko rozrzedzone wodą albo mlekiem chudym lub mleko, z którego była zebrana częściowo śmietana, uważa się za sfałszowane.
4. Zabrania się dawać bydłu paszę, która by psuła smak i gatunek mleka, masła i serów.
5. Nie wolno dostarczać mleka od krów chorych oraz przez 4 tygodnie przed ocieleciem i przez pięć dni po ocieleciu krowy.
6. W razie spostrzeżenia jakiegokolwiek niedokładności co do zawartości tłuszczu w mleku, nieprawidłowego obliczenia wypłaty, mylnie uskutecznio-nych potrąceń itp. dostawca powinien najpóźniej w ciągu tygodnia od dnia otrzymania wypłaty za mleko zgłosić swoje pretencje do kierownictwa, przed-stawiając niniejszy wykaz dostawy. Po upływie tygodnia żadne reklamacje uwzględnianie nie będą.
7. Należności za mleko należy podjąć w terminie wyznaczonym.

Adres lub pieczęć zakładu

Gromadzka Zlewnia Mleka w .....

WYKAZ dostawy mleka

członka grupy producentów

w Małkowicach

Nr rejestru członka (dostawcy) .....

Nr kontraktu dostaw mleka 14

Nazwisko i imię Kasperek Marten

Podpis zlewniarza

WZÓR MLECZ. Nr 1

567372 - D-2-17894 - ZWS 7-1-195 - Nr kat. gat. = 4.000.000

Nr dostawcy ..... Miesiąc 195

Dzień	Dostarczone		P o b r a n o			
	Litr		Mleko chude	Zaliczki zł		
gat. I	gat. II					
1	2					
2	1/1					
3	1/1					
4	2/2					
5	1/1					
6	2					
7	1/1					
8	1/1					
9	1/1					
10	1/1					
11	1/1					
12	1/1					
13	1/1					
14	1/1					
15	1/1					
16	1/1					
Do przyn.						

Mleko zawierało ..... % tłuszczu

Nr dostawcy ..... Miesiąc 195

Dzień	Dostarczone		P o b r a n o			
	Litr		Mleko chude	Zaliczki zł		
gat. I	gat. II					
Z przyn.						
17	1/1					
18	1/1					
19	1/1					
20	1/1					
21	1/1					
22	1/1					
23	1/1					
24	1/1					
25	1/1					
26	1/1					
27	1/1					
28	1/1					
29	1/1					
30						
31						
Razem						

Mleko zawierało ..... % tłuszczu

Wykaz dostawy mleka wraz z regulaminem, bez daty

Polski Monopol Tytoniowy
Zakład Uprawy Tytoniu

dnia 11/II 1946

Grzywny

Wezwanie
do koncesji Nr 19934

Wzywa się obywatela Kacperka Władysława jako plantatora w Malkowicach gmina Koszyce powiat Pinców do odstawienia do wykupu całego zapasu tytoniu, wyprodukowanego w bieżącym roku z własnej plantacji, do Kosimy 10 na dzień 14 października godz. 7 rano.

Tyton należy odstawić o b o w i ą z k o w o w wyżej oznaczonym dniu i godzinie, gdyż wykup przeprowadza się w wymienionym miejscu czasowo.

Kierownik Zakładu:
Bakunin

U W A G I:

1. Wezwanie niniejsze oraz koncesję na uprawę tytoniu należy przedstawić przy wykupie.
2. Wezwanie niniejsze należy mieć w czasie przewożenia tytoniu celem wylegitymowania się organom kontrolującym.
3. Zatrzymanie przez plantatora wyprodukowanego tytoniu po oznaczonym terminie dostawy, podlega niezależnie od konfiskaty tytoniu, karze pieniężnej i karze aresztu.

Wezwanie do odstawienia tytoniu z roku 1946

No i trafiło się naszemu bohaterowi podpaść. Inspekcja stwierdziła, że do kontraktowanej ilości sadzonek wetknął 56 sztuk nielegalnie. Miał z tego sprawę w sądzie i wyrok.

Za to przestępstwo został skazany „na karę grzywny w wysokości po 1,5 złotego za każdy metr² nielegalnej plantacji między innymi roślinami, co stanowi 14 m² nielegalnej transakcji licząc po 4 roślin tytoniowych na 1 m².” Grzywna wyniosła 21 złotych. Można powiedzieć, że obesli się z nim łagodniej niż przed wojną, nie karząc nielegalnej uprawy spalić.

Szarwarki

Szarwarki były to roboty obowiązkowe o charakte-

rze akcyjnym. Dotyczyły głównie robót drogowych (nawierzchnie i rowy). Zachowały się w papierach cztery takie wezwania. Jedno do stawienia się pieszo, dwa do stawienia się pieszo z łopata i jedno do stawienia się z koniem w celu „zaorania drogi” na odcinku 4 kilometrów. Zaintrygowało mnie to „zaoranie drogi”. Może chodziło o przygotowanie pod tzw. szutrówkę? Otóż nie. Drogi w pola i niektóre wiejskie były polne. Nazywano je „trzymetrówkami” (aby mogły się wyminąć dwie furmanki). Po jesiennych deszczach, zimowych grudach i wiosennych roztopach te polne, lessowe drogi nie nadawały się do przejeżdżania. Były wprost poryte głębokimi koleinami. Do stanu używalności doprowadzano je *orzac!* W obecnych czasach asfaltu i autostrad taka „naprawa” używanej drogi jest nie do pomyslenia. Tak naprawiano polne drogi

w Malkowicach. Zaś w niedalekim Morsku zupełnie inaczej. Koleiny były po prostu zasypywane. Kwity szarwarkowe mają daty majowe. Czyli czekano do

ZARZĄD MIEJSKI — GMINNY
Koszyce

Rok 1950

KWIT Nr 968
NA DOSTARCZONE ŚWIADCZENIA W NATURZE

Ob. Kacperka Mateusza zamieszkał Malkowice
przy robotach Szarwarkowych w Malkowicach
(Miejscowość)
w okresie od 20/II do 30/II dostarczył świadczeń:

Miejsce robót, nazwa, stacje, odcinek, i. t. d.	Wyszczególnienie robót i materiałów	Nazwa jednostki m. szt. itp.	Ilość	Równowartość pieniężna		U w a g i
				jednostki zł	Dostarczonych świadczeń zł	
<u>w gromadzie przy robotach Malkowice</u>	<u>Szarwarkowych orat droge</u>	<u>dnio</u>	<u>1</u>	<u>konnych 1/50</u>		
RAZEM				<u>1,750</u>		

Słownie zł dyjcie siedemset
szesnastu
złoty

podpis soltysa *[podpis]* data i podpis kierownika robót *[data]*

U W A G A : Po otrzymaniu kwitu należy go przedstawić soltysowi gromady celem uzyskania podpisu oraz wciągnięcia dostarczonych świadczeń do ewidencji.

Wzdr S 3 — G.Z.S.T. Warszawa, Dobra 28 zam. 273-C
P. T. Z. G. Oddział Złotów zam. 466 500 000 VI 49

Szarwarki

maja, aż się pogoda ustali. Do prac szarwarkowych należało też czyszczenie rowów wzdłuż dróg oraz melioracyjnych

Szarwarki skończyły się w latach 1958–60. Obecnie każdy właściciel zobowiązany jest utrzymywać porządek przed posesją, w tym stan rowów. Drogami zajmują się wyspecjalizowane służby.

Oplaty za energię elektryczną. Tych kwitów jest bardzo dużo. To zwykle świstki papieru wypełnione kopiowym ołówkiem. Chcieliśmy zamieścić dla porównania ze starymi kilka współczesnych nakazów płatności. Ale na współczesnych jest tyle informacji i to drobnym drukiem, których przeciętny płatnik nie czyta i nie rozumie, że zrezygnowaliśmy z pomysłu. W odróżnieniu od starych kwitów, które są proste

NOWAK WŁADYSŁAW (nazwisko i imię)
Lekarz weterynaryjny wyznaczony do szczepień ochronnych psów przeciw wściekliznie

Koszyce dnia 7. VIII 1950 r.

Świadczenie szczepienia Nr 205

Pies – suka o nazwie *Perka* rasa *pospol.*
maść i oznaki *bura* wiek *7-8 lat*
własność Ob. *Kasperch Jan* zam. w *Mielonicy*
gm. *Koszyce* pow. *Powiat*
L. p. księgi rejestracji ..... został poddany ochronnemu szczepieniu przeciw wściekliznie dnia *7. VIII* 1950 r.
Świadczenie ważne na przeciąg jednego roku.

(podpis lekarza weterynaryjnego)

72. Druk. „Jedność” pod zarządkiem państwowym Kielce.

Świadczenie szczepienia psa Perka, rok 1950

i jasne, nowe – pomniejszone na potrzeby artykułu – stały się nieczytelne. Ale przecież każdy z nas takie nakazy otrzymuje i sam może porównać, a różnica jest ogromna.

Ubezpieczenia. Kolejny temat, to ubezpieczenia. Były nie tylko obowiązkowe, ale *przymusowe*. Ubezpieczenie z 1951 roku obejmuje: I. ubezpieczenie od ognia (1. Budynki, 2. Mienie ruchome (ziarno, pasza, słoma, inwentarz martwy, inwentarz żywy, ruchomości domowe). II. Od gradobicia, czyli plony (ziarno i słoma żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia). III. Zwierzęta na życie (konie i bydło rogate).

Teraz jest zupełnie inaczej. Obowiązkowe jest tylko ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (OC). Innych ubezpieczeń dokonuje się prywatnie.

Na koniec mój ulubiony kwitek, czyli szczepienie psa Perka.

Czyli: pies – Perka, rasa – pospolita, maść – bura, wiek – 7–8 lat. Data – rok 1950. Pieczęć i odręczny podpis lekarza weterynarii. Świadczenie szczepienia przeciw wściekliznie ważne na przeciąg jednego roku. Szczepiono chyba za darmo.

I tak dobrnęłam – z niemałym trudem, ale i wzrastającą ciekawością – do końca tego (jak by się wydawało niewdzięcznego) tematu. W efekcie tej pracy zarysował się interesujący wizerunek czasu sprzed przeszło półwiecza oraz potwierdziła się wstępna teza, że dokument, bez względu na to na czym i czym

Książka: ..... Str. 36
Ob.: *Kasperch Jan*
Adres: .....
Okres: ..... Suma: .....

ZAKŁAD ENERGETYCZNY KIELCE
Rejon Busko-Zdrój — Telefon Busko 456-457-927 i 931

Rachunek za energię elektryczną

Data odczytu	Wskazania licznika Nr	Cena za kWh	Należność	
Dn. /6			zł	gr
Dn. /6	<i>0142</i>			
Dn. /6	<i>0135</i>			
Zużycie:	<i>10</i>	<i>0.59</i>	<i>5.90</i>	
Opłata stała:				
Razem:				
Doliczono — Odliczono:				
Opłaty manipulacyjne:				
Do zapłacenia:				

Wymienioną należność otrzymałem:
Data *7-XII* 1961 r. (podpis inkasenta)
MG 1 E e Ink.-5 zam 1823/PWH/WW © pol 2620/62 6210000 piśm.

Rachunek za prąd z roku 1961

byłby napisany, jeśli zawiera konieczne dane, jest zawsze ważny.

Był kiedyś świat papierowych kwitków, kopiowych ołówków, inkasentów wędrujących od domu do domu.

Obecny świat – to świat komputerów, pasków kodowych i elektroniki. Wystarczyło niecałe 30 lat, aby wszystko uległo zmianie.

Dlatego kończąc wpisywanie tego tekstu do komputera, aby drogą elektroniczną przesłać go do redakcji, gdzie już zostały zeskanowane i wprowadzone – także do komputera – ilustracje; wiedząc, że tekst i ilustracje będą wysłane drogą elektroniczną do edytora nowego numeru „Gazety Koszyckiej”, a stamtąd tą samą drogą do drukarni, cieszę się, że ta moja praca nie zawiśnie jednak w złudnej przestrzeni Internetu, lecz zaistnieje na poczytiwym, dotykającym papierze.

ZAŚWIADCZENIE Nr ..... 208 .....
o szczepieniu psa przeciwko wścieklźnie
(zgodny z liczbą porządkową w rejestrze)

1. Imię i nazwisko albo nazwa posiadacza psa .....
 2. Adres posiadacza psa ..... Koszyce .....
(miejscowość, ulica, nr domu, gmina i powiat)

3. Numer identyfikacyjny .....

Opis psa:
 1. Nazwa ..... Sonia ..... 2. Rasa ..... mienawie .....
 3. Płeć ..... ♀ ..... 4. Wiek lub data urodzenia ..... 8 lat ..... 5. Maść ..... czarna .....
 6. Znaki szczególne .....

Informacja dotycząca szczepienia:

Data szczepienia <u>17.04.2018</u>	Nazwa, nr serii i data ważności szczepionki R Rabisin	Termin następnego szczepienia <u>17.04.2019</u>
Lot/Batch: L449550 Merial Ul. wy./Exp.: 31/10-2019		10867

Koszyce 17.04.2018
miejscowość i data wystawienia zaświadczenia

Pawel Nowak
lekarz weterynarii
 specjalista rodu zwierząt
 specjalista chorób bydła
 tel. 4 35 14 088, 609 239 488

pieczętka i podpis urzędowego lekarza weterynarii

Świadectwo szczepienia psa przeciw wścieklźnie współczesne

Wszystkie stare dokumenty umieszczone w tym artykule zostały opublikowane za zgodą członka rodziny Mateusza Kasperka.

Grażyna Iwanicka

Wezwanie płatnicze Nr 910

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych wzywa Ob. Kasperka
Mateusz T. Jana z gminy Koszyce
 Wieś Malkonice ulica ..... Nr d. ....
 Miejscowość .....
 do wpłacenia w ciągu 74 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania
 Z 61.9073 Z tego potrącić wpłaconą zaliczkę 51./59.
 tytułem składek za przymusowo ubezpieczone w r. 1951 wg wykazu Nr .....
 następujące mienie:

Obszar gosp. w ha		Wyszczególnienie	Suma ubezpieczenia w tys. złotych
użytkowy	orny		
<u>7.12</u>	<u>7.12</u>	Od ognia: 1) Budynki 2) Mienie ruchome (ziarno, pasza, słoma, inwentarz martwy, inwentarz żywy, ruchomości domowe). Od gradobicia: 3) Plony (ziarno i słoma żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia). Zwierzęta na życie: 4) Konie i bydło rogate.	<u>13.800</u> <u>7.400</u> <u>900</u>

Składkę za powyższe ubezpieczenia należy wpłacić w Prezydium Gminnej (Miejskiej) Rady Narodowej lub do rąk upoważnionego poborcy. Składka może być również wpłacona w biurze Insp. Pow. PZUW. W razie niezapłaconia wymienionej należności zostaje ona ściągana w drodze egzekucji.

Wzór P. 186. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

ŚRODOWISKO, EKOLOGIA

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Wymiana pieców w gminie Koszyce

Zanieczyszczenia pochodzące z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób przyczynia się do coraz większego smogu. Jedną z przyczyn powstawania smogu jest spalanie niskiej jakości paliw w przestarzałych piecach. Paląc między innymi węglem, emitujemy do powietrza zanieczyszczenia, które, przy wysokich stężeniach, bardzo negatywnie wpływają na zdrowie. W związku z rosnącym problemem smogu, samorząd województwa małopolskiego podjął działania promujące wykorzystanie bardziej ekologicznych pieców, przyjaznych środowisku i mieszkańcom. Zostały uruchomione środki na programy finansujące wy-

mianę kotłów, które wdrażają poszczególne gminy i samorządy lokalne.

Jednym z tych samorządów jest Gmina Koszyce która dzięki pozyskanym środkom finansowym z Działania 4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 w ramach poddziałania 4.4.2 – uzyskała dotacje na zadanie „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa) na terenie Gminy Koszyce” w kwocie 834 020,76 PLN (wartość całego projektu 846 725,50 złotych) zaś w ramach poddziałania 4.4.3 – uzyskała dotacje w kwocie 236 777,26 PLN

SMOG W TWOJEJ GMINIE

Walczy z nim razem!

Dlaczego powietrze jest tak bardzo zanieczyszczone?

Główną przyczyną zanieczyszczeń powietrza w Małopolsce są przestarzałe kotły na węgiel i drewno. Popularnie nazywa się je "kopciuchami", bo kopcą zanieczyszczonym dymem.

W tych starych piecach często spalany jest węgiel niskiej jakości, np. miał i muł węglowy. Czasem trafiają do niego również śmieci. To wszystko to toksyny, którymi później oddychamy.

71% benzo[a]pirenu
50% pyłu PM 2,5
50% pyłu PM 10

Nie truj - wymień piec

Wymień swojego kopciucha i nie truj! Wybierz ekologiczny kocioł CO, zamontuj pompę ciepła. Pamiętaj, że nie tylko węgiel powoduje smog. To również spalanie drewna w starych kotłach lub kominkach, które emituje bardzo dużo pyłów i benzo[a]pirenu.

Ile kosztuje ogrzewanie?

	Dom (140 m ²) słabo ocieplony	Dom (140 m ²) dobrze ocieplony
Gaz ziemny	5900 zł	2700 zł
Kocioł na pelet	4600 zł	2150 zł
Pompa ciepła	3500 zł	1600 zł
Kocioł na drewno	3000 zł	1400 zł
Kocioł na węgiel	2800 zł	1350 zł

Nowoczesne ogrzewanie nie musi być drogie!

Wybierz nowoczesny kocioł 5 klasy z ekologicznym certyfikatem. Koszt Twojego ogrzewania nie wzrośnie, ponieważ zużyjesz mniej paliwa o lepszej jakości.

(wartość całego projektu 240 375,01 złotych) na zadanie „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (kotły węglowe V klasy) na terenie Gminy Koszyce”.

Oba programy mają na celu wymianę starych nieefektywnych źródeł ciepła spalających paliwo stałe (węgiel) na nowe urządzenia grzewcze – kotły biomasowe lub kotły na ekogroszek. Wymiana źródeł ciepła oraz przebudowa systemów grzewczych przyczyni się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza (PM10 i PM2,5)

Dofinansowanie do nowych urządzeń grzewczych może zostać przekazywane maksymalnie do wysokości mocy wynikającej z wyznaczonej w wyniku przeprowadzenia oceny energetycznej budynku i będzie odpowiednio wynosiło:

a) 550 zł/kW dla zapotrzebowania do 10 kW mocy (łącznie) wyznaczonej w ocenie,

b) 500 zł/kW dla zapotrzebowania powyżej 10 kW do 15 kW mocy (łącznie) wyznaczonej w ocenie,
c) 450 zł/kW dla zapotrzebowania powyżej 15 kW do 20 kW mocy (łącznie) wyznaczonej w ocenie,
d) 400 zł/kW dla zapotrzebowania powyżej 20 kW mocy wyznaczonej w ocenie, ale nie więcej niż 8 tys. zł.

Maksymalna wielkość dofinansowania na instalację wewnętrzną, niezbędną do prawidłowego funkcjonowania urządzenia grzewczego, wynosi maksymalnie do 6 tys. zł (paliwa biomasowe) i do 1 tys. zł (paliwa stałe) dotacja dotyczy budynków jednorodzinnych.

W ramach programu Gmina posiada środki na sfinansowanie inwestycji wymiany pieców w zakresie: 25 kotłów ekogroszkowych i 59 kotłów biomasowych.

Olga Kabat

Z ekologią za pan brat – nowy piec, mój eko-świat

W dniu 12 czerwca 2018 r. placówkach oświatowych Gminy Koszyce – Szkole Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich oraz Centrum Oświatowym w Koszycach – zorganizowano w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (kotły węglowe V klasy) na terenie Gminy Koszyce” oraz w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa) na terenie Gminy Koszyce” Działanie 4.4.2 – RPO Województwa Małopolskiego spotkania poświęcone tematyce wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne kotły węglowe klasy Eco Design. Młodzież i dzieci ze szkół uczestniczyli w prelekcji poświęconej ekologicznym sposobom ogrzewania budynków, zanieczyszczeniom powietrza, oraz skutecznym sposobom przeciwdziałania przedostawania się do środowiska pyłów zawieszonych, które są szkodliwe

na drogi oddechowe oraz mogą powodować liczne choroby. Dzięki odbytym zajęciom w mobilnym Laboratorium Polones, młodzież mogła zobaczyć proces spalania w piecu ekologicznym oraz dotychczasowym starym kotle wraz z pomiarem zanieczyszczeń. Przywykliśmy, że kotły na węgiel i dREW-

Uczestnicy spotkania

Uczestnicy spotkania

no kopcą przy każdym dołożeniu, co dzieci mogły zaobserwować na dymie wychodzącym z laboratorium, produkują mnóstwo sadzy i wymagają stałego doглядania. Ale są też takie, które nie dymią prawie wcale, można załadować do nich zapas opału na

kilka godzin i obserwować dużo mniej czarnego dymu. Gdzie tkwi różnica? Otóż w technice spalania, młodzież dzięki spotkaniu zyskała wiedzę i poznała czym jest Spalanie górne (w starych kotłach) a czym spalanie dolne (w kotłach nowego typu). Najbardziej znanym sposobem rozpalenia w piecu jest przykrycie rozpaliki drewnem, a następnie węglem. Metoda ta jest o tyle szkodliwa, że opał, który znajduje się na wierzchu, zanim jeszcze zacznie się palić, osusza się i wydziela parę wodną oraz gazy. Połączenie obu substancji sprawia, że kaloryczność węgla mocno spada. W efekcie, razem z gęstym dymem uchodzi nawet 30% opału, a co za tym idzie wzrasta koszt ogrzewania budynku. Palenie od góry to proces cykliczny. Nie ma możliwości dokładania paliwa, aż do momentu całkowitego wypalenia

W efekcie, razem z gęstym dymem uchodzi nawet 30% opału, a co za tym idzie wzrasta koszt ogrzewania budynku. Palenie od góry to proces cykliczny. Nie ma możliwości dokładania paliwa, aż do momentu całkowitego wypalenia

Uczestnicy spotkania

Uczestnicy spotkania

opału. Przy takim układzie powietrze wciąż ulatuje ku górze, a żar schodzi ku dołowi, ale dym, który ulatnia się z warstwy zimnego opału, ulega prawie w całości spalaniu. Dzięki temu do komina dostają się prawie przezroczyste spaliny, a zamiast dymu produkowana jest większa ilość ciepła.

Ponadto w ramach spotkania uczniowie zapoznali się z materiałem stanowiącym paliwo dla kotłów biomasowych – peletem drzewnym oraz słonecznikowym, metodami jego produkcji oraz odpowiednią jakością, która ma niebagatelne znaczenie dla późniejszego procesu spalania i produkcji ciepła. Omówiono także drugi – na dzień dzi-

sielszy popularniejszy – materiał stanowiący paliwo dla kotłów jakim jest ekogroszek. Zasadnicza różnica pomiędzy jednym a drugim rodzajem paliwa, bardzo słusznie wskazana przez uczniów jest taka że pellet jest źródłem odnawialnym zaś ekogroszek nieodnawialnym.

Dzięki spotkaniu uczniowie poszerzyli swoją wiedzę i świadomość ekologiczną, zobaczyli różnicę pomiędzy Kotłem ekologicznym i starym „kopciuchem” oraz miejmy nadzieję nabyli proekologiczne nawyki.

Olga Kabat

Dzień otwarty ekologicznego ogrzewania

W dniu 21 czerwca 2018 roku w Gminie Koszyce odbył się dzień ekologicznego ogrzewania w którym oprócz szkoleń ekologicznych zorganizowanych dla mieszkańców w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (kotły węglowe V klasy) na terenie Gminy Koszyce” Działanie 4.4.3 RPO Województwa Ma-

łopolskiego odbytego w Koszycach (remiza OSP) oraz projektu „Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa) na terenie Gminy Koszyce” Działanie 4.4.2 – RPO Województwa Małopolskiego odbytego w Przemkowie (OSP Przemków), uczestniczyło Mobilne Laboratorium Polones, gdzie mieszkańcy prócz

Uczestnicy spotkania

prelekcji mogli zobaczyć pokaz demonstrujący proces spalania w piecu ekologicznym i dotychczasowym starym kotle wraz z pomiarem zanieczyszczeń.

Podczas zorganizowanego spotkania uczestnicy mieli możliwość zapoznać się z pojęciem „piec” i „kocioł”, by w przyszłości skutecznie umieć wyjaśnić różnicę, która choć wydaje się być oczywista to sprawiła uczestnikom trudność w podaniu definicji obu wyrazów. Wynika to pewnie z faktu, że wyrazy „piec” i „kocioł” z reguły są stosowane zamiennie by określić źródło ciepła ogrzewania budynków, jednakże wyrazy te stanowią dwa różne pojęcia. **PIEC**EM określamy urządzenie wykorzystujące ciepło w sposób bezpośredni, przykładem były dawniejsze piece domowe np: piec kaflowy – rodzaj pieca grzewczego w mieszkaniach, piec chlebowy – do wypiekania pieczywa. **KOTŁY** to urządzenia do spalania paliw stałych (węgiel, drewna, koksu, oleju, itp.), w celu podgrzania nośnika ciepła (najczęściej wody) cyklującego w obiegu centralnego ogrzewania.

Zasadnicza różnica pomiędzy piecem a kotłem jest taka, że **PIEC** wytwarza ciepło w sposób bezpośredni (sam w sobie) i oddaje je do otoczenia, zaś **KOCIOŁ** wytwarza ciepło w sposób pośredni oddaje ciepło substancji przenoszącej je (podgrzewa wodę), a podgrzane medium przenoszone jest w inne miejsce, np. do grzejnika, gdzie jest wykorzystywane i oddawane do otoczenia.

Uczestnicy spotkania mieli możliwość zapoznania się z nowoczesnymi kotłami centralnego ogrzewania posiadającymi

automatyczny podajnik paliwa, wentylator wdmuchujący powietrze do paleniska, oraz sterownik, sterujący działaniem wentylatora i podajnika paliwa.

Producenci, konstruując nowe modele pieców centralnego ogrzewania, dążą przede wszystkim do zwiększenia ich sprawności, ułatwienia obsługi i zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery. W materiałach informacyjnych szczególnie podkreślana jest wysoka sprawność, bo przekłada się ona na mniejsze zużycie paliwa – cechą dla inwestorów bardzo ważną.

Kotły na ekogroszek z podajnikiem to oszczędne i ekologiczne rozwiązanie. Podajnik w sposób ciągły podaje ekogroszek do pieca, dzięki czemu spalana jest tylko minimalna ilość paliwa potrzebna aby zapewnić określoną temperaturę. W kotłach na pelety paliwo może być zapalane przez elektryczne zapalarki, więc działanie tych urządzeń jest niemal całkowicie zautomatyzowane.

O nowoczesnej konstrukcji kotła na paliwo stałe świadczy też certyfikat pozytywnego przejścia badania na „znak bezpieczeństwa ekologicznego” – dowód, że kocioł zapewnia optymalne spalanie paliwa i dlatego emituje niewiele zanieczyszczeń.

Gmina Koszyce w ramach uzyskanego dofinansowania w ramach działań 4.4.2 oraz 4.4.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego dysponuje środkami finansowymi w wysokości 846 725,50 złotych (piece Eco Design na biomasę – pellet) oraz kwotą 240 375,01 złotych (piece Eco Design na ekogroszek) Powyższe kwoty umożliwią udzielenie dofinansowania – refundację poniesionych kosztów – dla 25 mieszkańców chcących wymienić kotły na ekogroszek i 59 mieszkańców chcących wymienić kotły na pellet. Maksymalna możliwa kwota do refundacji to 8 000,00 zł do za-

Uczestnicy spotkania

kupu kotła oraz max. 1000,00 zł do modernizacji instalacji wewnętrznej w przypadku paliwa kotła ekogroszek oraz 6000,00 zł w przypadku paliwa kotła typu pellet.

Do końca miesiąca czerwca 2018 roku gmina zawarła 21 umów na ekogroszek oraz 47 umów na pellet.

Olga Kabat

KULTURA, EDUKACJA, SPORT

Programy profilaktyczne w szkołach

W dniu 24 kwietnia w Szkole Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich został przeprowadzony dla klas V–VII program profilaktyki uniwersalnej „Debata”. W realizacji programu wzięło udział 32 uczniów. Program profilaktyczny Debata to program z zakresu profilaktyki alkoholowej, którego celem jest zmniejszenie tendencji do zachowań alkoholowych generowanych przez młodzież, kształtowanie wśród młodzieży prawidłowych przekonań normatywnych dotyczących środków psychoaktywnych, uświadamianie konsekwencji używania środków psychoaktywnych oraz kształtowanie trzeźwych obyczajów poprzez ukazywanie atrakcyjnego aspektu zdrowego stylu życia. Młodzież ze Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich brała aktywny udział w zajęciach, chętnie zgłaszając się do proponowanych zadań, przede wszystkim do scenek. Mieli wiele ciekawych pomysłów oraz przemyśleń związanych z tematyką zajęć. Chętnie rozmawiali o swoich obserwacjach spożywania alkoholu przez innych i wynikającymi z tego stratami, jakie ponoszą osoby pijące. Z uwagą słuchali „świadka trzeźwości” – osobę dorosłą, która dobrowolnie nie pije alkoholu, jest abstynentem i dzieli się swoimi doświadczeniami związanymi z taką postawą.

W Centrum Oświatowym w Koszycach w dniach 16–17 maj został zrealizowany program profilaktyki

zintegrowanej Archipelag Skarbów®. W programie uczestniczyli uczniowie klasy VII szkoły podstawowej oraz klasy II i III gimnazjum. Odbyły się dwa mityngi dla uczniów w wymiarze łącznym 8,5 godzin, szkolenie rady pedagogicznej – 2 godziny lekcyjne oraz zebranie dla rodziców uczniów uczestniczących w programie w wymiarze 1,5 godziny.

Program jest rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biuro ds. Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Program w całości opiera się na modelu profilaktyki zintegrowanej, czyli takiej która łączy różne dziedziny profilaktyki aby skutecznie przeciwdziałać możliwie szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych równocześnie. Program odwołuje się do marzeń i pragnień młodych ludzi związanych ze szczęściem w życiu osobistym i w miłości oraz realizacją życiowych pasji. Jest nastawiony przede wszystkim na wzmacnianie czynników chroniących i niwelowanie czynników ryzyka. Program uczy zdrowego i mądrego stylu życia. Zachęca młodzież do unikania alkoholu, narkotyków, przemocy. Archipelag Skarbów® pokazuje młodym ich ogromny pozytywny potencjał. Program prowadzony jest w formie multimedialnego show, dostosowanego do młodych odbiorców.

W trakcie pierwszego mityngu w Centrum Oświatowym w Koszycach w obrazowy i wzbożony ćwiczeniami sposób przedstawiono całościowy obraz człowieka i relacji międzyludzkich. Przedstawiono młodzieży wagę okazywania sobie nawzajem szacunku. Podjęty został również problem zachowań agresywnych. Podczas drugiego mityngu została również przedstawiona wiedza na temat niekorzystnego wpływu środków psychoaktywnych. Program Archipelag Skarbów® nie kończy się w chwili zakończenia realizacji odbywającej się w szko-

Młodzież biorąca udział w mityngu

le. Integralną częścią programu są dodatkowe elementy realizowane przez nauczycieli i wychowawców, a także formy kontaktu elektronicznego zapewniane wszystkim uczestnikom programu przez zespół trenerów Archipelagu Skarbów®. Uczestnictwo młodzieży ze szkoły w programie otwiera możliwość bezterminowego korzystania z dwóch form kontaktu i pomocy psychologicznej, które umożliwiają pogłębianie efektów programu. Jest to korespondencja na adres mailowy, który umożliwia młodzieży zgłaszanie się ze swoimi problemami, a także kontakt ze środowiskiem trenerów i uczestnikami programu poprzez stronę na Facebook'u, na której poruszane są tematy związane ze zdrowym trybem życia.

Program Debata oraz Archipelag Skarbów® został sfinansowany ze środków Gminy Koszyce w ra-

Multimedialny show

mach realizowanego w 2018 roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii

Monika Molenda

Piknik Rodzinny

27 maja w Centrum Oświatowym w Koszycach odbył się Piknik Rodzinny. Pani Dyrektor Teresa Domagała powitała przybyłych gości oraz przedstawicieli stowarzyszeń i fundacji. Wśród zaproszonych

gości była Powiatowa Straż Pożarna, Stowarzyszenie „Amazonki”, Wolna Grupa Motocyklowa „Sfora”, Fundacja „Corde Canis”, a także studenci Akademii Medycznej.

Mecz z udziałem motocyklistów

Podczas pikniku można było zobaczyć pokaz pierwszej pomocy, dokonać pomiaru ciśnienia i poziomu cukru, porozmawiać z zaproszonymi gośćmi. Dla dzieci nie zabrakło również atrakcji – bawiły się na zjeżdźalni dmuchanej, wspinały się na ściankę wspinaczkową, malowały sobie twarze. Fani ciężkich motorów podziwiali zgromadzone przy Centrum Oświatowym motocykle Wolnej Grupy Motocyklowej „Sfora”. Mogliśmy także kibicować drużynom podczas meczu piłki nożnej uświetnionym tańcem szkolnych cheerleaderek. Oprócz zawodów i zabaw można było potać zumbę.

Atrakcje dla dzieci

Do organizacji pikniku włączyli się również rodzice, którzy przygotowali smakołyki. Delektowaliśmy się pysznymi ciastami a dla orzeźwienia kosztowaliśmy lody. Dla smakoszy potraw czekały kielbaski z grilla.

Na pikniku rodzinnym nie zabrakło akcentu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Centrum Oświatowe w Koszycach zorganizowa-

ło Bieg Niepodległości. Trasa biegu liczyła około 1300 metrów. Uczestnicy biegli ulicami: Marii Skłodowskiej-Curie, Rynek, Moniuszki, Wesoła, Elżbiety Łokietkówny.

Monika Molenda

„Witajcie w naszej bajce” czyli teatrzyk w bibliotece

17 maja do Centrum Oświatowego w Koszycach zawitali artyści z Teatru EDU-ARTIS z Krakowa z teatrzykiem edukacyjnym „Witajcie w naszej bajce”.

Spektakl interaktywny „Witajcie w naszej bajce” obejrżeli uczniowie klas 0–3 szkoły podstawowej i przedszkolaki. Młodzi artyści teatru Edu-Artis zabrali nas do świata bajek, w którym wszystko się pomieszało. Kopciuszek nosił czerwony kapturek, a Jaś nie miał siostry. Pojawił się też samotny Tygrysek, który w lesie znalazł kalosz Kopciuszka. Dzieci wzięły udział w odczarowaniu bajki i układaniu jej na nowo, w czym pomagał sam Pan Kleks. W czasie spotkania angażowały się w pomoc postaciom z bajek. Dzięki wiedzy i zaangażowaniu uczestników każda postać wróciła do swojej bajki. Było gwarno, kolorowo i radośnie. Młodzi widzowie żywiłowo

uczestniczyli w inscenizacji śpiewając i tańcząc przy tytułowej piosence z Akademii Pana Kleksa „Witajcie w naszej bajce”. Wielki bajkowy galimatias został poprzez zabawę uporządkowany.

Przedstawienie miało na celu zachęcenie dzieci do czytania oraz pokazanie jak ciekawie można spędzić czas z książką. Teatrzyk nawiązywał do „Akademii Pana Kleksa” Jana Brzechwy. Wykorzystano również wiersze „Na tapczanie siedzi leń”, „Zosia Samosia” oraz bajki „Kopciuszek”, „Jaś i Małgosia”, „Czerwony Kapturek”.

Organizatorami spotkania były Gminna Biblioteka Publiczna i Biblioteka Szkolna.

Teresa Molenda

Dzieci uczestniczące w spektaklu

Artyści Teatru Edu-Artis

Narodowe Czytanie 2018

Zainaugurowana przez Parę Prezydencką 28 lutego tegoroczna odsłona Narodowego Czytania odbywa się w roku 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, stąd wyjątkowa formuła akcji, podczas której czytane będą aż dwie lektury. Lekturą Naro-

dowego Czytania na kulminację akcji 8 września 2018 roku jest Przedwiośnie Stefana Żeromskiego. Ponadto, Para Prezydencka proponuje do czytania przez cały rok 44 teksty Antologii Niepodległości.

W Gminie Koszyce Narodowe Czytanie „Przedwiośnia” odbędzie się 8 września w Muzeum Ziemi Koszyckiej. Gmina Koszyce po raz drugi przystąpiła do akcji „Narodowego Czytania”.

NARODOWE
CZYTANIE

08.09.2018

STEFAN ŻEROMSKI

Przedwiośnie

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

GAZETA KOSZYCKA – członek Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej. Redagują: Teresa Molenda, Stanisław Szymański, Adam Andrzej Gąsior, Olga Kabat, Ryszard Stojek. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, opracowywania edytorskiego nadesłanych tekstów, nadawania własnych tytułów.

Materiały i korespondencje prosimy przekazywać do Urzędu Gminy w Koszycach, ul. Elżbiety Łokietkówny 14, tel. (41) 3514048 w. 26, e-mail: promocja@koszyce.gmina.pl Gazeta Koszycka dostępna jest także na stronie: www.koszyce.gmina.pl. Autorom honorariów nie płacimy. Sygn. akt: INs-Rej-Pr 7/95 Sąd Wojewódzki w Kielcach. Egzemplarz bezpłatny. Skład: Jacek Stojek. Druk: Brzeska Oficyna Wydawnicza, Brzesko